

KENTİ SOSYO-KÜLTÜREL ZEMİNDE YENİDEN DÜŞÜNMEK: KASTAMONU'DA "KENT YAŞAM MERKEZİ" ÜZERİNE PROJEKSİYONLAR

Doç. Dr. Beyza Onur - Dr. Öğr. Üyesi Fuat Fidan - Doç. Dr. Merve Tuna Kayılı

EDİTÖRLER:

Doç. Dr. Beyza Onur

Dr. Öğr. Üyesi Fuat Fidan

**KENTİ SOSYO-KÜLTÜREL
ZEMİNDE YENİDEN DÜŞÜNMEK:
KASTAMONU'DA "KENT YAŞAM MERKEZİ"
ÜZERİNE PROJEKSİYONLAR**

Doç. Dr. Beyza Onur - Dr. Öğr. Üyesi Fuat Fidan - Doç. Dr. Merve Tuna Kayılı

EDITÖRLER:

Doç. Dr. Beyza Onur
Dr. Öğr. Üyesi Fuat Fidan

EĞİTİM
yayınevi

**KENTİ SOSYO-KÜLTÜREL ZEMİNDE YENİDEN DÜŞÜNMEK:
KASTAMONU'DA "KENT YAŞAM MERKEZİ" ÜZERİNE PROJEKSİYONLAR**

Doç. Dr. Beyza Onur - Dr. Öğr. Üyesi Fuat Fidan - Doç. Dr. Merve Tuna Kayılı
Editörler: Doç. Dr. Beyza Onur, Dr. Öğr. Üyesi Fuat Fidan

Genel Yayın Yönetmeni: Yusuf Ziya Aydoğan (yza@egitimyayinevi.com)

Genel Yayın Koordinatörü: Yusuf Yavuz (yusufyavuz@egitimyayinevi.com)

Sayfa Tasarımı: Kübra Konca Nam

Kapak Tasarımı: Eğitim Yayınevi Tasarım Birimi

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

Yayıncı Sertifika No: 76780

E-ISBN: 978-625-5997-17-3

1. Baskı, Eylül 2024

Kütüphane Kimlik Kartı

**KENTİ SOSYO-KÜLTÜREL ZEMİNDE YENİDEN DÜŞÜNMEK:
KASTAMONU'DA "KENT YAŞAM MERKEZİ" ÜZERİNE PROJEKSİYONLAR**

Doç. Dr. Beyza Onur - Dr. Öğr. Üyesi Fuat Fidan - Doç. Dr. Merve Tuna Kayılı
Editörler: Doç. Dr. Beyza Onur, Dr. Öğr. Üyesi Fuat Fidan

IV+80 s., 135x215 mm

Kaynakça var, dizin yok.

E-ISBN: 978-625-5997-17-3

Copyright © Bu kitabın Türkiye'deki her türlü yayın hakkı Eğitim Yayınevi'ne aittir. Bütün hakları saklıdır. Kitabın tamamı veya bir kısmı 5846 sayılı yasanın hükümlerine göre kitabı yayımlayan firmanın ve yazarlarının önceden izni olmadan elektronik/mekanik yolla, fotokopi yoluyla ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılamaz, yayımlanamaz.

EĞİTİM

yayınevi

Yayınevi Türkiye Ofis: İstanbul: Eğitim Yayınevi Tic. Ltd. Şti., Atakent mah.
Yasemen sok. No: 4/B, Ümraniye, İstanbul, Türkiye

Konya: Eğitim Yayınevi Tic. Ltd. Şti., Fevzi Çakmak Mah. 10721 Sok. B Blok,
No: 16/B, Safakent, Karatay, Konya, Türkiye
+90 332 351 92 85, +90 533 151 50 42, 0 332 502 50 42
bilgi@egitimyayinevi.com

Yayınevi Amerika Ofis: New York: Egitim Publishing Group, Inc.
P.O. Box 768/Armonk, New York, 10504-0768, United States of America
americaoffice@egitimyayinevi.com

Lojistik ve Sevkiyat Merkezi: Kitapmatik Lojistik ve Sevkiyat Merkezi, Fevzi Çakmak Mah.
10721 Sok. B Blok, No: 16/B, Safakent, Karatay, Konya, Türkiye
sevkiyat@egitimyayinevi.com

Kitabevi Şubesi: Eğitim Kitabevi, Şükran mah. Rampalı 121, Meram, Konya, Türkiye
+90 332 499 90 00
bilgi@egitimkitabevi.com

İnternet Satış: www.kitapmatik.com.tr
+90 537 512 43 00
bilgi@kitapmatik.com.tr

 kitapmatik
İnsanların kütüphanesi
insanların kütüphanesi

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	1
BÖLÜM 1	
KASTAMONU KENT TARİHİ.....	3
BÖLÜM 2	
TASARIM PROGRAMI VE ALAN ANALİZLERİ.....	9
BÖLÜM 3	
PROJE ÖNERİLERİ.....	17
BİYOFİLİK KATMANLAR.....	17
KAMUSAL ALAN OLARAK ALLE ve SOKAK	
DOKUSU	21
YEŞİL AKS	30
GRİDAL AKS	41
YAŞAYAN PLATFORM.....	54
BAĞLAYICI TÜP.....	62
MİNİMALİST YAKLAŞIM	71
KAYNAKLAR	78

ÖNSÖZ

Kastamonu Türkiye'nin Kuzeybatı Anadolu Bölgesi'nde yer alan, kuzey ve güney doğrultusunda Kastamonu Çayı tarafından ikiye bölünen bir kenttir. İlk önce Kastamonu Çayı'nın batı yamaçlarında kurulduğu bilinen kentin geleneksel dokusu çayın iki yakasındaki kısmen düz alanlardan daha sert eğimli yamaçlara konumlanmıştır. Kastamonu'da Roma döneminden başlayarak, Bizans dönemi, Selçuklu dönemi, Osmanlı dönemi ve Cumhuriyet dönemine ait kent kimliği açısından önem taşıyan öğeleri olan dokular ve yapılar yer almaktadır. 14 yüzyıllık kent kültürüne sahip olduğu bilinen Kastamonu yerleşmesi imaj öğeleri açısından değişim ve dönüşümün kent ölçeğinde izlenebildiği oldukça zengin ve öğretici bir örnektir.

Bu kent 19. yüzyıldan itibaren vilayet merkezliği gibi önemli yönetsel roller üstlenmiş ve buna bağlı olarak imar faaliyetlerine sahne olmuş bir yerleşmedir. Cumhuriyet döneminden sonra il merkezi konumuna getirilmesine rağmen ekonomisi tarıma dayalı olduğundan ve sanayileşme gerçekleşmediğinden gelişmesi ve göreceli olarak kentsel yapılanması durgunluk dönemine girmiştir.

Bu çalışmada Kastamonu kentinin çalışma alanı olarak seçilmesinin nedenlerinden biri, kentsel yapılanmanın yeterince gelişmediği havaalanı bölgesinde bir kent yaşam merkezinin eksikliğinin tespit edilmiş olmasıdır. Kastamonu kenti için çağdaş bir kent yaşam merkezi tasarım önerilerinin getirilmesini amaçlayan kitap Karabük Üniversitesi Safranbolu Başak Cengiz Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü 2022-2023 Güz Dönemi Mimari Proje VII dersi kapsamında Doç. Dr. Beyza ONUR ve Dr. Öğr. Üyesi Fuat FİDAN'nın yürütücülüğünde geliştirilen mimari proje önerilerinin bir seçkisinden oluşmaktadır.

Yazarlar

Doç. Dr. Beyza ONUR

Dr. Öğr. Üyesi Fuat FİDAN

Doç. Dr. Merve TUNA KAYILI

BÖLÜM 1

KASTAMONU KENT TARİHİ

Kastamonu ilinin tarihi oldukça eski dönemlere kadar uzanmaktadır. İlk olarak Hititler döneminde yerleşim yeri olarak kullanılmıştır. Daha sonra ise bölge sırasıyla Persler, Romalılar ve Bizanslılar tarafından ele geçirilmiştir (Gündüz, 2017). Kastamonu'nun Bizans ve daha eski dönemler ait görünümü bilinmezlik içerisinde. Kastamonu'nun kuruluşunun Bizans veya Roma dönemine tarihlendiği sanılan Kale'nin inşa edilmesiyle başladığı kabul edilmektedir. Anıtsal yapıların kronolojik dizilişi ve kent içi konumları çakıştırıldığında, Çobanoğulları döneminde kentin batıda Kastamonu Deresi ile sınırlandırıldığı, güneyde ise bugünkü Gümüşlüce Caddesi'nin hattını takip ettiği arşiv belgelerinden öğrenilen surlar ile çevrelendiği anlaşılmaktadır. Candaroğulları dönemine bakıldığında, Kastamonu'nun derenin doğu yakasına da geçtiği, burada ilk mahallelerin kurulduğu görülür.

XV. yüzyıl sonu ve XVI. yüzyıl tapu tahrir defterlerinde yer alan mahalle adları, günümüzde tespit edilen tarihi bölge sınırları dahilindeki mahalleler ile büyük ölçüde çakışmaktadır. Bu durum, bugünkü tarihi alan sınırının oluşumunun XVI. yüzyıl içerisinde tamamlanmak üzere olduğunu göstermektedir. XVII. yüzyılda herhangi bir imar faaliyeti kaydedilmediği Kastamonu'yu, 1668 yılında yaşanan şiddetli depremin harap ettiği sanılmaktadır. Bu yüzyılın ardından, XVI. yüzyılda Kastamonu'da onarımlar dönemi başlamıştır. Arşiv

belgeleri bu yüzyılın başından itibaren kentte pek çok yapının onarıldığı ve büyütüldüğü bilgisini vermektedir. XIX. yüzyılda Kastamonu'da ekonomik gücün artışıyla beraber, inşaat faaliyetlerinin canlandığı, yüzyılın ortasından itibaren gittikçe artan bir hızla önemli kamu yapılarının gerçekleştirildiği izlenmektedir. Bu dönemi, batı kaynaklı kurumların ülke yaşamına katılımı olgusunun etkilediği ve biçimlendirdiği anlaşılmaktadır (Eyüpgiller, 1995).

Kent Osmanlı yönetimine geçtikten sonraki yıllarda Büyük Anadolu Beylerbeyliği'nin sancaklarından birisi olmuş, Tanzimat döneminde vilayet ünvanını almıştır. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşuna kadar payitahta bağlı kalmıştır (Eyüpgiller, 1999).

Kastamonu, oldukça zengin kültürel ve tarihi bir mirasa sahiptir. Bu miras, şehrin mimari dokusunda kendisini net bir şekilde göstermektedir. Kastamonu'nun en erken tarihi, M.Ö. 2000 yıllarına kadar uzanmaktadır. Kentin tarihi; Hitit, Frig, Lidya, Pers, Roma, Bizans, Selçuklu, Candaroğlu, Osmanlı ve Cumhuriyet dönemlerini kapsar. Bu tarihi süreç içerisinde Kastamonu önemli bir kültür ve sanat merkezi hâline gelmiştir. Medeniyetler hüküm sürdükleri devirlerde kentin mimari yapısı da şekillenmiştir. Kastamonu'nun mimari yapısı, yerel ve yabancı unsurların etkisi altında gelişmiştir. Kent, tarihi İpek Yolu üzerinde bulunduğu için ticaretin yoğun olduğu bir bölgedir. Bu nedenle kentin mimari dokusu, ticaretin yanı sıra konut, ibadet ve savunma amaçlı yapılarla da zenginleşmiştir (Uçar, 2023).

Kastamonu, Osmanlı İmparatorluğu döneminde birçok medrese, cami, han, hamam ve köprü gibi yapıların inşa edildiği bir kültür merkezi hâline gelmiştir. Şehirde Osmanlı dönemlerinden kalma birçok mimari eser bulunmaktadır (Kayış, 2016).

Kastamonu ili, merkez ilçesinde bulunan mimari mirasın tarihi ve kültürel özellikleri incelendiğinde ilginç bir mimari zenginlik ve çeşitlilik dikkat çeker. Bu mimari mirasın

oluşumunda tarihi, coğrafi, kültürel ve ekonomik faktörler etkili olmuştur.

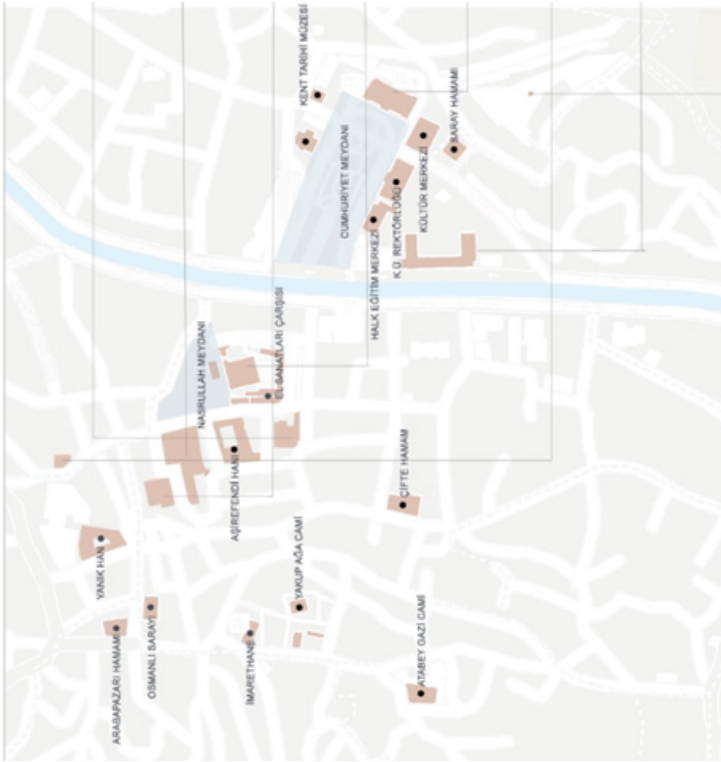
Mimari mirasın oluşumuna katkı sağlayan en önemli faktörlerden biri bölgede yaşayan farklı kültürlerin etkisi ve her bir kültürün kendi mimari tarzlarının oluşmasıdır (Kastamonu Valiliği İl Özel İdaresi, 2022). Osmanlı döneminde yapılan en önemli mimari eserlerden biri, Kastamonu Kalesi'dir. Kale, Kastamonu'nun en yüksek noktasında yer almaktadır ve şehrin tarihi dokusunu oluşturan en önemli yapılarından biridir. Ayrıca, şehirde yer alan Nasrullah Camii, Şeyh Şaban-ı Veli Türbesi, İsmail Bey Külliyesi, İbni Neccar Camii ve İbrahim Bey Külliyesi gibi Osmanlı dönemi mimari eserleri de Kastamonu'nun tarihi ve kültürel zenginlikleridir (Ekinci, 2019).

Tarihi süreç içerisinde Kastamonu'da dini, askeri, sivil ve su yapıları inşa edilmiştir (Gür ve Mutlu, 2023). Ayrıca Kastamonu'da birçok Osmanlı dönemi konakları da bulunmaktadır. Bu konaklar, Osmanlı mimarisi ile inşa edilmiş ve genellikle şehrin zengin aileleri tarafından kullanılmıştır. Konaklar genellikle ahşap yapılardan oluşmaktadır ve şehrin tarihini yansıtan en önemli mimari eserler arasında yer almaktadır (Arslan, 2018). Kastamonu il merkezinde yer alan mimari yapılarda Anadolu Selçuklu ve Beylikler dönemi izleri görülse de genel itibarıyla Osmanlı dönemi ve Cumhuriyet dönemi yapıları olarak sınıflandırıldığı görülmektedir. Osmanlı dönemine ait yapılar çoğunlukla konut, cami, medrese, han, hamam, çeşme, kervansaray ve türbe gibi yapılardan oluşmaktadır. Bu yapılar, Osmanlı mimarisinin karakteristik özelliklerini taşımaktadır. Cumhuriyet dönemine ait yapılar ise genellikle kamu binaları, okullar ve konutlardan oluşmaktadır. Bu dönemde inşa edilen yapılar daha çok modernist mimari yaklaşımla inşa edilmiştir. Yapılarda betonarme sistemler, yüksek katlı ve düz çatılı örtü bu dönemin karakteristik özelliklerindedir.

Kentin yerleşim planı incelendiğinde iki farklı yerleşim türünün ortaya çıktığı gözlenmektedir. Sit alanı içinde ve sit alanı dışında olmak üzere iki kategoride olan yerleşim planı günümüzde kentin imar planını belirleyen bir durum hâline gelirken, sit alanı olarak tescillenen bölgede modern yapı malzemeleri kullanılarak çok katlı apartmanlar yoğun bir şekilde inşa edilmiştir (Oral ve Özden, 2020).

Yerleşim alanlarının mekânsal gelişimi açısından Anadolu-Türk kentleri içerisinde özgün bir yapıya sahip Kastamonu'da son yıllarda düzgün olmayan karmaşık bir sokak dokusu yoğunlaşmaktadır (Kuban, 2001). Şekil 1'de verilen, Kastamonu'nun günümüzdeki yerleşim alanları organizasyonları değerlendirildiğinde, Karaçomak Deresi ve çevresi geleneksel doku özelliklerinin hâkim olduğu "geleneksel kent merkezi" niteliğinde iken, kentin batı yönündeki Kastamonu Üniversitesi'nin bulunduğu Kuzeykent Mahallesi ve doğu yönündeki Kastamall AVM'nin bulunduğu Saraçlar Mahallesi'ne kadar devam etmektedir.

çekmektedir (Şekil 2). Kısacası, Kastamonu kentinin tarihsel gelişiminde fiziksel yapısının sosyal ve ekonomik gelişmelerle paralel olarak değiştiği görülmektedir. Kentin günümüzdeki durumuna göre topografik yapısı, ulaşım imkânlarının kısıtlılığının yanı sıra, sahip olduğu tarihi ve kültürel kaynak değerleri sosyo-ekonomik kalkınmada önemli bir rol oynamaktadır. Kastamonu, il merkezi olarak belirlendikten sonra iskân hareketleri hız kazanmış, nüfus artmış ve yeni yerleşim alanları meydana gelmeye başlamıştır.

Şekil 2. Kastamonu kenti geleneksel ve modern yapıların yerleşimi

BÖLÜM 2

TASARIM PROGRAMI VE ALAN ANALİZLERİ

Kastamonu kenti, havaalanına ve doğa sporları alanına yakınlığına rağmen bölgedeki kullanıcılara yönelik bir sosyal yaşam ve konaklama merkezi bulunmamaktadır. Oysa, çalışma alanının kentin içindeki merkezi konumu (Şekil 1) ve ana ulaşım aksı dikkate alındığında, bu alanın daha fazla işleve sahip olması gerekmektedir. Bölgedeki bu eksikliğin tespitinden sonra bu alan için stüdyo dersi kapsamında bir “kent yaşam merkezi” nin tasarlanmasının uygun olacağı düşünülmüştür. Bu bağlamda, bu kentsel boşluğun kullanıcı ihtiyaçları ve çağdaş yaşam merkezi ilişkisi ekseninde yeniden düşünülerek ele alınması istenmiştir.

Buna göre, ders kapsamında hazırlanan ihtiyaç programında konaklama, ticari birimler, kültürel birimler, idari birimler, fuar alanları, spor birimleri, wellness center, teknik birimler, açık ve kapalı otopark alanları, açık ve yarı açık rekreasyon alanları istenmiştir. Buna ek olarak, tasarımdaki sirkülasyon alanları tasarımdaki toplam kapalı alan m²'sinin %25'i olarak belirlenmiştir. Öğrencilere, ihtiyaç programında verilen kullanım büyüklüklerinde \pm %10 oranında farklılık yapabilecekleri bildirilmiştir.

İHTİYAÇ PROGRAMI:

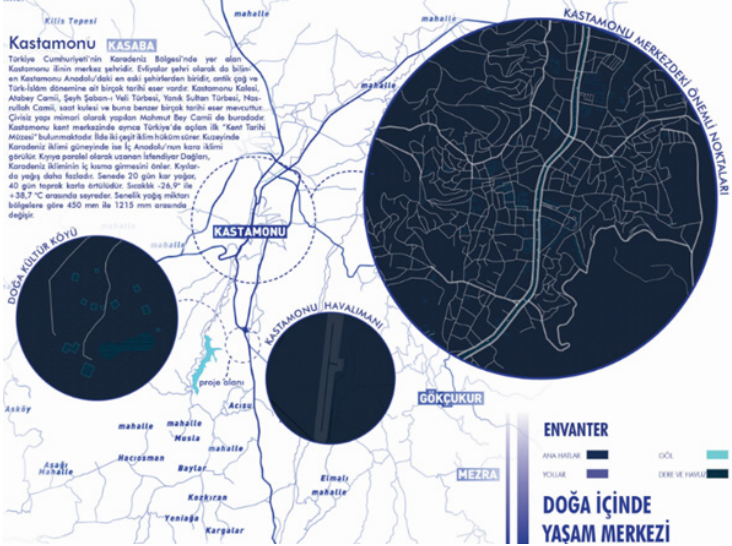
- **Konaklama birimi** (100 kişilik)- (4000 m²): Giriş-resepsiyon, lobi, odalar (Süit, 1 ve 2 kişilik odalar), yönetim (müdür, müdür yardımcısı, muhasebe, sekreter, toplantı odası, arşiv), restoran (mutfakla birlikte), bar, kat ofisleri (her katta olacak şekilde), çamaşırhane, ütü/dikiş odası, depolar, sığınak mekânlarını içermelidir.
- **Ticari kullanımlar-** (5000 m²): Dükkanlar (market, hediyelik eşya), restoran (ana mutfak, mal kabul ve tartı bölümü, bulaşık yıkama, çöp çıkışı, soğuk depolar (et, sebze, içecek), günlük depolar, kuru erzak depoları ve servis girişi ile birlikte), kamusal birimler (bankamatik, PTT vb.), satış ve hizmet birimleri (kafeler, kitabevi vb.), ofisler ve depoları kapsamalıdır.
- **Kültürel Kullanımlar-** (5000 m²): Fuayeler (giriş, danışma, vestiyer, bekleme, kokteyl olanaklı), çok amaçlı salon (500 kişilik ana salon, hazırlık odaları, kulis, projeksiyon odası, tercüme odaları, depo), iki küçük salon (2X200 kişilik), kalıcı ve geçici sergi alanları (fuayeler ile ilişkili olacak şekilde), kütüphane, atölye ve derslikler, idare, personel odaları ve genel depoları içermelidir.
- **Fuar Alanları-** (3000 m²): Kente ait ürünlerin tanıtıldığı ve gerektiğinde açık alan gösterilerinin yapılabileceği seyir olanaklı yarı açık mekânlar (Üst strüktürleriyle birlikte tasarlanacaktır).
- **İdari Kullanımlar-** (500 m²): Giriş, güvenlik, danışma, yönetim birimleri (müdür, müdür yardımcısı, sekreter, muhasebe), personel odaları, revir, arşiv, depolar, toplantı odası, servis birimi (çay ocağı), sığınak mekânlarından oluşmalıdır.
- **Sportif Kullanımlar (Açık ve Kapalı Spor Alanları)**
 - **Kapalı Spor Alanları –** (1500 m²): Giriş, danışma, giyinme, hazırlık, duş, fitness, masa tenisi, bilardo

vs. oyun alanları, çocuk oyun alanları, vitamin bar, yoga ve pilates, personel odaları, depolar

- **Açık Spor Alanları:** Tenis, basketbol, futbol, at biniciliği, paintball, okçuluk (Aktiviteler öğrenci tarafından artırılabilir)
- **Wellness Centre** – (1500 m²): Giriş, danışma, hazırlık, giyinme, soyunma, duş, hamam, sauna, buhar odaları, masaj odaları (ıslak mekân olanaklı), kapalı havuz, güzellik, merkezi, idare, personel odaları ve depoları kapsamalıdır.
- **Teknik Mekânlar:** Yaşam merkezi kompleksinin tümüne hizmet veren ısı merkezi, havalandırma merkezi, trafo ve jeneratör bölümü, ana tablo odası, kompresör odası, elektronik kontrol merkezi, kapalı devre TV bölümü, yangın ve güvenlik merkezi, çamaşırhane, bakım, onarım ve tamir atölyeleri, teknisyen odaları ve depolardan oluşmalıdır.

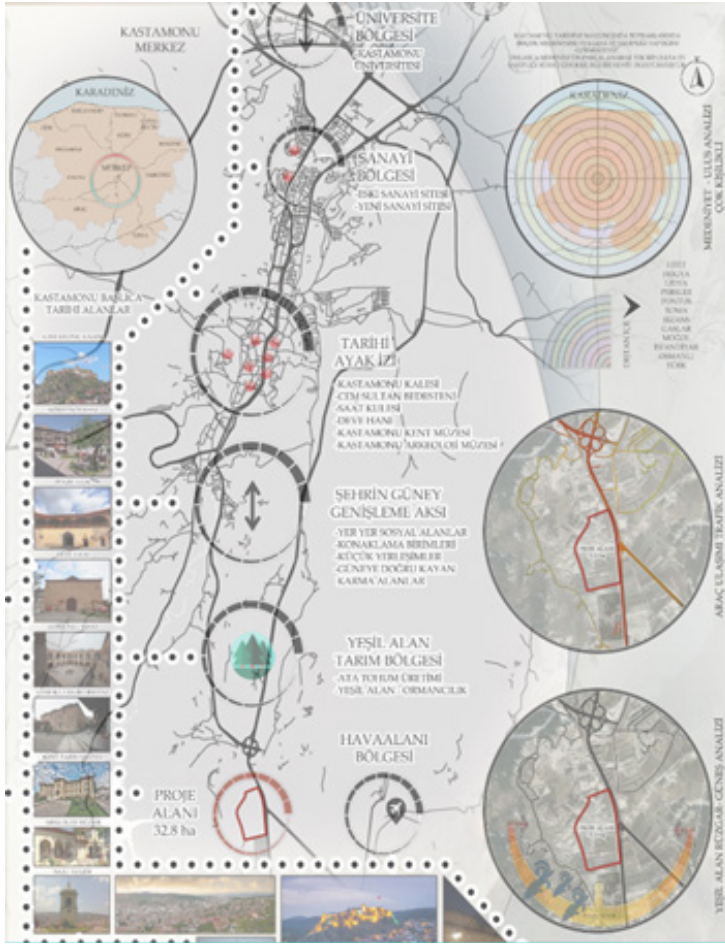
ALAN ANALİZLERİ:

Kastamonu Kent Yaşam Merkezi tasarımı için havaalanı bölgesi tasarım alanı olarak belirlenmiştir. Bu alan, Kastamonu ana ulaşım aksı üzerinde yer almakta olup, havaalanına yakınlığı nedeniyle önemli bir kullanıcı potansiyeline sahiptir (Şekil 3).

Şekil 3. Tasarım alanının kent içindeki konumu

Ana aks üzerinde yer alan tasarım kuzeyde kent merkezi güney yönünde ise Ankara çevre yoluna yakınlığıyla rahat ulaşım avantajına sahiptir. Ayrıca, tasarım alanının kuzeydoğusunda havaalanı yer almaktadır. Böylece kente havaalanından gelen kullanıcılar için konaklama ve sosyal faaliyetler de karşılanabilmiş olacaktır. Böylece, tasarım alanı sahip olduğu ulaşım konumu itibarıyla kentteki yapısal kullanım eksikliklerini tamamlayabilme potansiyeli sağlayacaktır. Kentin genelinde görülen yeşil alan dokusu bu bölgede de hakimdir. Dolayısıyla mevcut yeşil alan, açık rekreasyon alanları, endemik bitki yetiştiriciliği ve tarımsal üretimler için de aktif olabilecektir (Şekil 4).

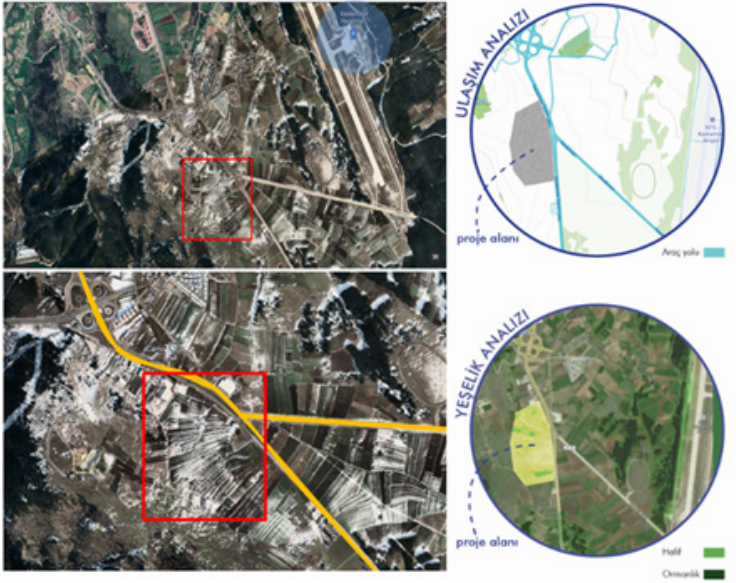

Şekil 4. Tasarım alanı ve ana ulaşım aksı

Kastamonu kent yaşam merkezi tasarımı için alan analizleri ulaşım, yeşil alan ve swot analizleri kapsamında yapılmıştır. Swot analizine göre, alan için güçlü yönler; tasarım alanının kent merkezine yakın olması, doğa ve manzara faktörünün varlığıdır. Havaalanına ve ana ulaşım aksına yakınlık nedeniyle gürültü kirliliği alanın zayıf yönüdür. Tasarım alanına yakın bir konumda sanayi bölgesinin yer alması alan için kirlilik tehdidi oluşturabilmektedir. Buna rağmen, tasarım alanının farklı merkezleri buluşturan bir noktada bulunması, havaalanına

yakın ve ana yol aksında olması nedeniyle önemli bir turizm potansiyeline sahip olması alanın sunduğu fırsatları gösterir.

Tasarım alanı yakın çevresinde bir yapılaşma olmadığı için doluluk-boşluk analizi yapılamamıştır. Ulaşım analizine göre, tasarım alanının kentin güney bölgesindeki gelişime açık bölgede yer aldığı ve ana ulaşım aksı üzerinde önemli bir konumda olduğu görülmektedir (Şekil 5).

Şekil 5. Tasarım alanı için ulaşım ve yeşil alan analizi

Proje alanı ve ihtiyaç programı sonrasında tasarlanacak Kastamonu kent yaşam merkezi projesinde öne çıkması beklenen maddeler şu şekilde sıralanabilmektedir:

- Kamusal alanlar, kent mirası açısından önemlidir,
- Kamusal alanlar, kent dokusunda mimari ve estetik açıdan güçlü elemanlardır.
- Eğitimsel rolü önem teşkil eder,
- Sosyal etkileşim açısından önemlidir,
- Toplumsal gelişimi güçlendirir,

- Bireylerde oluşan psikososyal gerilmeleri dengeler,
- Toplumun zaman geçirmesine olanak tanır,
- Çevresel gelişim içinde ekonomik bir değer üstlenir (Wooley, 2003; Buldaç, 2022).

Bu kriterler doğrultusunda üretilen Kastamonu kent yaşam merkezi projeleri öğrenciler tarafından farklı konseptlere göre ele alınmış ve yorumlanmıştır. Buna göre, Mimari Proje VII stüdyo dersi kapsamında konsept, fikir, kentsel tasarım, bina işlev çözümü gibi kriterler doğrultusunda ön plana çıkan yedi adet öğrenci projesine yer verilecektir.

BÖLÜM 3

PROJE ÖNERİLERİ

BIYOFİLİK KATMANLAR...

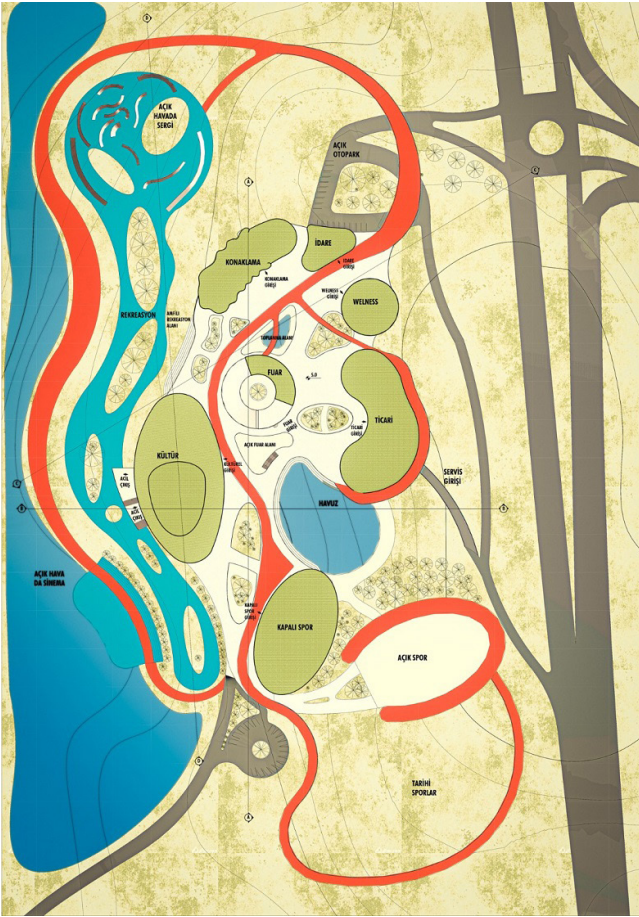
Tasarım: Abdelwahid ABDOULAYE ¹

“Biyofilik tasarım”, insan-doğa ilişkisi temeline dayanmakta ve üst bilinç seviyesinde oluşturulabilecek insan-doğa-mekân etkileşimini sağlamlaştırmasıyla, bu ilişkinin bir kültüre dönüştürülmesine olanak sağlayan özellikleri ile önemli görülmektedir (Şenozan, 2018). Bir diğer tanıma göre, “biyofilik tasarım; doğa, yaşam ve mimari teorinin hem insana hem de doğaya saygılı şekilde yaşanabilir bir yapı parçası tasarlamak için bir araya geldiği yenilikçi bir bakışın parçasıdır (Bayraktaroğlu, 2013). Biyofilik tasarımın gereği olarak; insanın yaşadığı yapılı çevreye doğal elemanlar ve unsurların getirilmesi, insan-doğa ilişkisinin sürdürülmesi ve tasarımda organik yapılanmaların yer alması hedeflenmiştir. Biyofilik tasarımın mekâna uygulanabilmesi için doğal ışık ve doğal malzeme, iklim koşullarına uygun konum belirleme, bitki kullanımı gibi birçok ölçüt vardır (İrfanoğlu, 2022). Bu teorik bilgiler ışığında, projenin ana konsepti biyofilik kavramı olarak seçilmiştir. Biyofilik ana fikrine ek olarak amorf serbest yapılanmalarla bu fikir desteklenmeye çalışılmıştır (Şekil 6).

Açık rekreasyon alanı için lineer bir hat önerilmiş ve bu hat tasarım alanının kuzey-güney yönünde yerleştirilmiştir.

¹ Bu proje, 2023 Uluslararası Golden Trezzini ödülleri “Onur Ödülü Projeleri” kategorisinde ödüle layık görülmüştür.

Rekreasyon alanının biçimlenmesinde de biyofilik tasarım ve organik yaklaşım anlayışları benimsenmiştir. Proje, ana ulaşım aksının batısında kalan tasarım alanını büyük ölçüde kullanarak konumlanmıştır. Proje, tasarım ihtiyaç programında yer alan konaklama, ticaret, wellness centre, sergi alanları, yönetim birimi ve spor alanlarını kapsamaktadır. Ana ulaşım aksından beslenen açık otopark ana toplanma alanına ve yönetim birimine hizmet etmektedir. Bunun yanında ana meydan alanı yeşil ve su öğeleriyle desteklenerek sert zemin yoğunluğundan arındırılmaya çalışılmıştır (Şekil 7).

Şekil 6. Vaziyet Planı

Şekil 7. Tasarımdan modellemeler

Şekil 8’de görüleceği üzere, biyofilik konseptli tasarımın mekânları farklı kotlara yerleştirilmiştir. Böylece, sirkülasyon dağılımında dinamik bir etkinin yaratılması beklenmiştir. Yapı formlarının ve sirkülasyonun amorf şekilde biçimlenmesi ve farklı kot kullanımlarıyla zenginlik sunan projede yeşil alan kullanımının artırılarak tasarımın konseptini daha fazla sağlamlaştırabileceği düşünülmektedir.

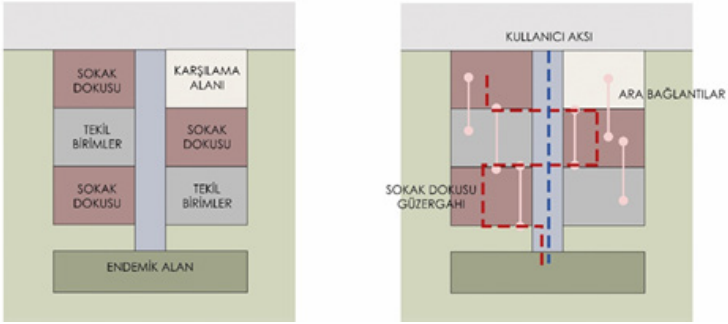
Şekil 8. İç ve dış mekân görünümleri

KAMUSAL ALAN OLARAK ALLE ve SOKAK DOKUSU...

Tasarım: Tibet YILMAZ

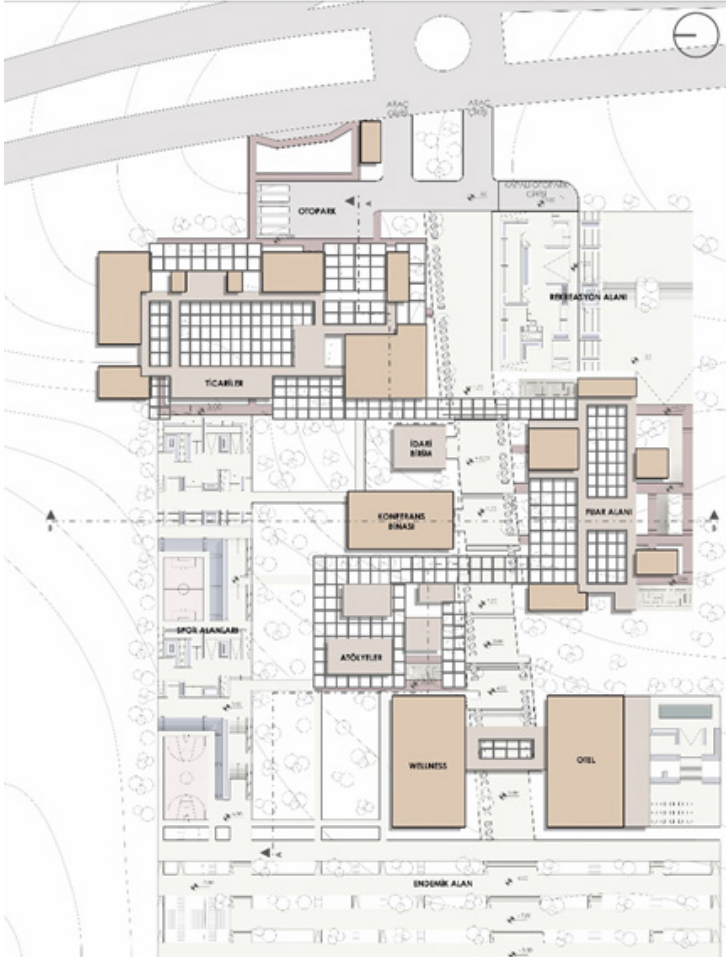
Tasarımın ana kurgusu, kamusal alan oluşturma çabasıyla alle ve sokak dokusu etrafında biçimlenmiştir. Kamusal alan kavramı sözlük anlamı olarak halka açık alan şeklinde tanımlanmaktadır (Hasol, 2010). Buralar tüm kentlilerin erişebildiği ve kullanabildiği, ortak bir sosyal hayatın oluşumuna temel hazırlayan ve kenti yaşatan en önemli mekânlardır (Erdönmez ve Çelik, 2016). Kamusal alanlar; hareketliliğin ve erişimin olduğu, sosyal, kültürel, sportif faaliyetlerin ve toplanma, bekleme, dağılma, alışveriş gibi eylemlerin gerçekleştirildiği, ticari işlevleri barındıran kamusal kullanımlara açık yerlerdir (Gökgür, 2008). Bu yerlere; kaldırımlar, caddeler, sokaklar, parklar, spor alanları, alışveriş yerleri, meydanlar, kentsel açık yeşil alanlar örnek verilebilir (Karayılmazlar ve Çelikyay, 2018).

Tasarımda merkezi noktaya kamusal alan işlevli bir alle kurgulanmış ve açık/yarı açık/kapalı mekân ve mekân grupları bu yaya omurgasının etrafında konumlandırılmıştır (Şekil 9). Doğu-batı akslı bu alle, kentten tasarım alanına tek erişimin sağlandığı Kastamonu-Çankırı ana kara yolu tarafından başlatılmış, Kastamonu ili florasına ait endemik bitkilerin yetiştirilmesi için tanımlanan alan ile sonlandırılmıştır. Arazideki eğimler referans alınarak kademeli çözülen alleyi rekreasyon alanları, bina yüzeyleri, ağaçlar, yeşil bantlar ve yer yer örtü elemanları tanımlı hâle getirmektedir. Ayrıca sahip olduğu mekânsal genişliği ve açık amfi tiyatroları sayesinde kentsel açık alan etkinliklerinin de yapılmasına olanaklıdır.

Şekil 9. Tasarımın ana kurgusuna ait şema

Tasarımdaki bir diğer önemli kamusal alan unsuru ise sokak dokusudur (Şekil 9). Bu doku, tasarım bütününde ön plana çıkmaktadır. Sokaklar sadece binaları birbirine bağlayan sirkülasyon mekânı değil, aynı zamanda çeşitli kentsel aktivitelerin yapılabildiği, bitişindeki kapalı birimlerin işlevleriyle beslenen, yaşayan mekân olarak düşünülmüştür. Kastamonu ilinin iklim koşulları düşünülerek güneş ve yağmur durumlarından korunmak amacıyla buraların üzerinde, yöresel ahşap malzemeden yapılmış ızgara biçimli örtü sistemi önerilmiştir. İhtiyaca göre ızgara modüllerinin arası yer yer kapatılan bu örtü elemanı sayesinde sokaklar mekânsal olarak daha da tanımlı hâle getirilmiştir.

Şekil 10. Vaziyet planı

Yerleşim kararları alınırken topoğrafyaya uyum, birimler arası işlevsel ilişkiler ve çevre bağlamları önemli tutulmuştur. İhtiyaç programında belirtilen birimler arazide farklı konumlandırmalar ile işlevlerine göre birbirlerinden ayrıştırılmış, ancak her bir birime ait binalar kendi içinde öbeleştirilmiştir (Şekil 10). Arazinin eğimli yapısından da yararlanılarak kademelenme ile bu bina öbeklerinin her biri farklı kote yerleştirilmiştir. Alandaki sokak dokusu devamlı

ve akışkan hâle getirilerek tüm bina/bina grupları birbirleriyle ilişkilendirilmiştir. Yine alle de bu mekânsal sürekliliğin oluşturulması amacına hizmet etmektedir. Kentlinin ve şehir dışından kişilerin daha çok kullanacakları ön görülen ticari birimler, araziye araç ile tek erişimin sağlandığı ana kara yoluna yakın konumlandırılmıştır. Fuar alanı, hem tesise alışveriş için gelen kişilerin kolay yönlendirilebilmeleri ve hızlı erişim sağları amacıyla ticari birimlere hem de üretilen ürünler için sergileme olanağına sahip olması nedeniyle atölye birimlerine yakın mesafede tasarlanmıştır. İdari ve konferans salonu binaları tüm birimlere hizmet edecek işleve sahip olmaları nedeniyle tesiste merkezi noktaya yerleştirilmiştir. Otel binası ise hem diğer birimlerden farklı olarak kendine ait kullanıcılara sahip olması hem de manzaraya daha fazla ihtiyaç duyması nedenleriyle diğer binalarla mesafesi görece artacak şekilde tesisin çeperine alınmıştır.

Tasarımda, parçalı kütle yaklaşımı kullanılmıştır. Bu sayede hantal, devasa binalar yerine insan ölçeğinde, az katlı binalar ortaya çıkmıştır (Şekil 11). Form olarak ise yalın tasarım anlayışı çerçevesinde kompakt dikdörtgen kütleler tercih edilmiştir. Bina yüzeylerindeki girinti-çıkıntıların minimumda tutulması bir yandan enerji kayıplarını da azaltacak bir durumdur. Cephe tasarımlarında da bu yalınlık devam ettirilmiştir. Alanda, çok sayıda kütle önerilmesine rağmen dolu-boş dengesinin iyi kurulması sayesinde yapılaşma yoğunluğu büyük oranda yumuşatılmıştır.

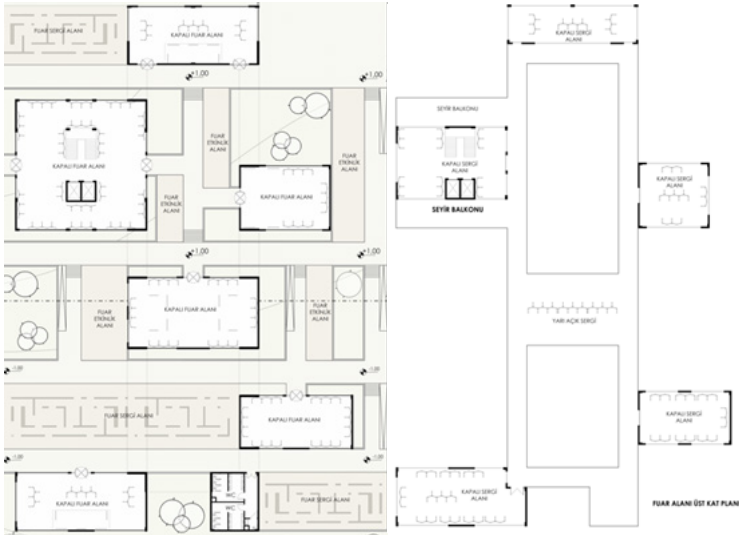
Şekil 11. Tasarımın üç boyutlu görünümleri

Projenin diğer bir güçlü özelliği ise bütüncül tasarım kurgusuna sahip olmasıdır. Bina hacimlerinde ve binaların aralarındaki tanımlı boşluklarda ortak tasarım dilinin kullanılması, sokakların ve örtü sisteminin sürekli kılınarak örüntü oluşturulması, allenin bağlayıcı/birleştirici mekân özelliğinde olması tasarımda bütüncüllüğü sağlamaktadır. Aynı form kullanımının getirebileceği monotonluk ise her bina için yatayda ve düşeyde kütle hareketleri diğerlerinden farklılaştırılarak büyük ölçüde kırılmıştır (Şekil 11).

Şekil 12. Ticari binalarının zemin ve birinci kat planları

Tasarımda, ticari birimler arazinin en üst kotundaki alana konumlandırılmıştır. Burada restoran, kafe, mağaza, kitap satış ve değişken satış dükkanları önerilmiştir (Şekil 12). Her biri farklı kütlerde çözülen bu birimler sokaklar ve orta bahçe etrafında örgütlenmiştir. Az katlı (bodrum+2 kat) tutulan bu kütleler farklı kotlarda birbirleriyle ilişkilendirilmişlerdir. Zemin katta kapalı mekânlardaki kullanımlar açık alanlara da taşırılmış, sokak ve bahçeler yaşayan mekânlara dönüşmüştür. Binaların 2. katları da açık alan kullanımlarını beslemektedir. Bunu sağlamak için sokakların üstünde yaya platformları oluşturulmuş, bu katta binalara bağımsız girişler de alınmıştır. Binaların bu kotunda yer yer kütsel boşaltmalar yapılarak platformda açık/yarı açık oturma ve sergi alanları da tasarlanmıştır.

Şekil 13. Fuar binalarının zemin ve birinci kat planları

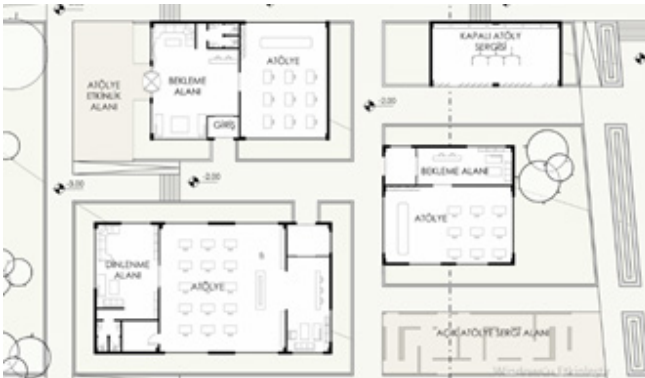
Ticari birim kümelenmesinin bir alt kademesinde fuar alanı kurgulanmıştır. Burada 6 bina ve bunların aralarında kalan tanımlı boşluklarda açık sergi ve fuar etkinlik alanları tasarlanmıştır. Binaların zemin katları kapalı fuar, üst katları ise kapalı sergi mekânları olarak düşünülmüştür (Şekil 13). Plan şemalarına bakıldığında bu mekânlarda bölücü duvarların kullanılmadığı, bu sayede ihtiyaca göre esnek çözüme olanak tanındığı görülmektedir. Sokakların üzerinde oluşturulan yaya köprüleri ile binaların üst katları birbirleriyle işlevsel olarak ilişkilendirilmiş, kapalı mekânların ihtiyaca göre birbirini destekleyecek şekilde bütünleşebilmeleri istenmiştir. Bu köprülerin her biri aynı zamanda açık sergi mekânı işlevine de sahiptir.

Tasarımda, yaklaşık 300 kişi kapasiteli konferans salonu binasının fuar alanının karşısında konumlandırılması, buradan fuar etkinliklerinde kongre, tanıtım, sunum vb. işlevler için mekân desteği sağlanabilmesi açısından olumludur (Şekil 14). Fuar alanında açık ve kapalı mekân kapasitesinin fazla tutulması kentsel ölçekte ihtiyacın karşılanabilmesi noktasında avantajlar barındırmaktadır.

Şekil 14. İdare ve konferans binalarının kat planları

Tasarımda, Kastamonu yöresi el sanatlarına yönelik tek katlı atölye birimleri önerilmiştir. Parçalı kütle anlayışı sayesinde farklı sanat dalları için sokaklar etrafında ayrı ayrı atölyeler oluşturulmuştur (Şekil 15). Bu sokaklara, kapalı mekânlardaki üretimleri izleme ve ürünleri açık/yarı açık alanda sergileme işlevleri de verilmiştir. Atölyelerin içeriğine yönelik geliştirilen öneriler kentin kültürel mirası olan geleneksel el sanatlarının tekrardan canlandırılması bağlamında önemlidir.

Şekil 15. Atölye binalarının kat planları

Otel ve wellness centre birimleri ise tesisin en alt kotunda iki ayrı kütlede tasarlanmıştır. Bu sayede binaların birbirinden bağımsız kullanımlarına da olanak sağlanabilmektedir. Karşılıklı konumlandırılan bu binalar işlevsel bağlamda zemin kotunda alle üzerinden, üst kat kotunda yaya platformu ile birbirleriyle ilişkilendirilmiştir (Şekil 16). Ancak otel kütlelerinin yatay ve dikey düzlemlerdeki büyük boyutları nedeniyle tesis genelinde uygulanan insan ölçeğindeki parçalı kütle anlayışına nispeten uymaması projenin eleştiriye açık yönlerindedir.

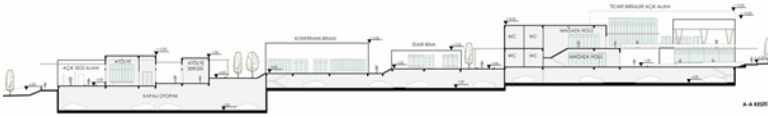

Şekil 16. Otel ve wellness centre binalarının kat planları

Tesis içinde yaya odaklı ulaşım kurgusu benimsenmiş, araç otoparklarının büyük çoğunluğu kapalı olarak bodrum katlarda çözülmüştür (Şekil 17). Bu sayede üst kotlarda yaya kullanım alanları ve yeşil doku artırılabilmiştir. Binaların altına kademeli ve bütünlük şeklinde yerleştirilen kapalı

otoparklardan, kullanıcı ve servis girişleri yapılmakla birlikte sokak ve rekreasyon alanına erişim de sağlanmaktadır. Ancak imkân olmasına rağmen atölye, fuar, idare ve otel binalarına bu bağlantıların kurulmadığı görülmektedir.

Tek açık otopark ise şehirlerarası ana kara yolundan tesise giriş yapılan alanda büyük araçlar için tasarlanmıştır. Üst kotların araç trafiğinden uzak, tamamen yaya erişimine açık tutulması ziyaretçilerin açık kamusal alanları güvenli ve rahat bir şekilde kullanabilmelerini sağlayacak bir durumdur. Alle ve sokakların tümünde uygun eğimli rampaların oluşturularak engelli bireylerin erişimlerinin de düşünülmesi projenin olumlu taraflarındandır.

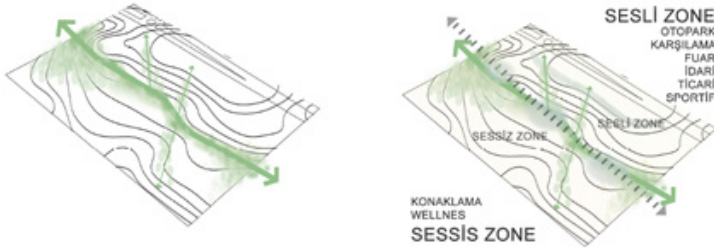

Şekil 17. Tesisin bütüncül kesiti

YEŞİL AKS...

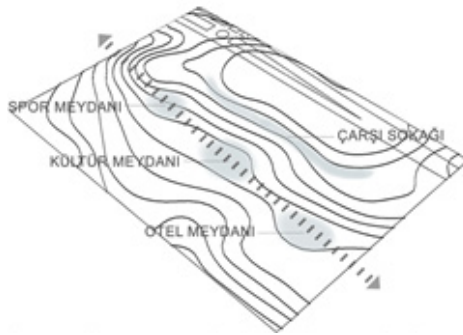
Tasarım: Zehra Nur ÖZCAN

Projenin ana fikri, Kastamonu kent merkezi ve kent ormanı arasında yeşil sürekliliğini sağlamak için yeşil aks oluşturma çabasıdır. Tasarıma başlarken öncelikle üst ölçekli bağlamlardan yola çıkılması kentsel problemlere çözüm bulma arayışı noktasında tasarımı başarılı kılmaktadır. Projede ana yeşil aks, binaların arasına da sızıntı şeklinde alınmış, yeşili merkeze koyan ve bunun etrafında biçimlenen bir yerleşim kurgusu oluşturulmuştur (Şekil 18). Alanda mevcut ağaç dokusu da korunmuş, daha da zenginleştirilmiştir. Tasarımdaki bu öneriler hem alanın mevcut florasının sürdürülebilirliğini hem de bina kullanıcılarının kendilerini doğada hissetmelerini sağlayacaktır.

Şekil 18. Yeşil aks şeması

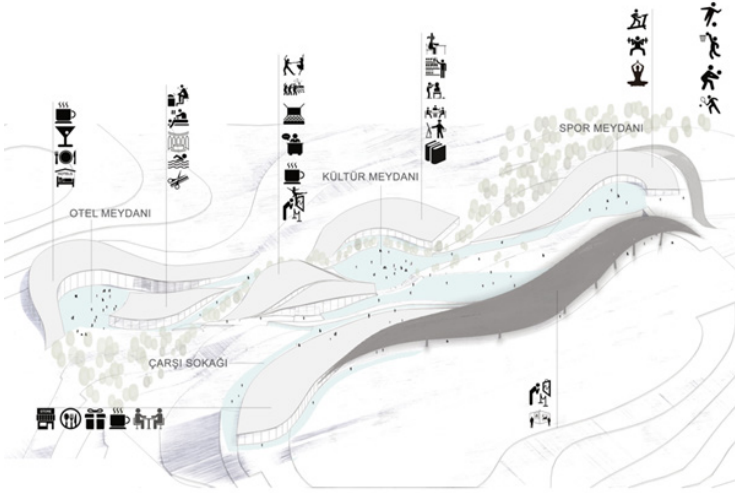
Binaların biçimlenişlerinde tasarım alanının topografik hareketleri referans alınmıştır. Bu doğrultuda eğrisel ve kıvrımlı yüzeylerden oluşan organik formlar kullanılmıştır. Projede doğal çevre bağlamından kopmayan, doğayla uyumlu tasarım anlayışı geliştirilmiştir.

Şekil 19. Meydanların ve sokağın konumları

Toprağın zemin kotundan başlayarak işleve göre eğimli bir şekilde giderek yükselen kütleler üçüncü boyutta da doğanın tabii bir parçası gibi tasarlanmıştır. Kütlelerin yükselme miktarı mekânların hacimsel ihtiyaçlarına göre farklılaştırılmış, insan ölçeğinden kopmayan az katlı mimari anlayış benimsenmiştir. Bu yaklaşımlar, insanların kendilerini rahat hissedecekleri, davetkâr özelliğe sahip ortamlar sunmaktadır. Yüzeylerin eğrisel ve birbirlerinin devamı niteliğinde olması yatayda tanımlı açık alanların artmasını ve bu alanlarda akışkan şekilde mekânsal sürekliliğin oluşmasını sağlamaktadır. Kıvrımlı yüzeyler sayesinde her birimin kendine ait meydanları da oluşmuştur

(Şekil 19, 20). Bu durum Kastamonu kent merkezindeki tarihi meydanlara gönderme yapmaktadır. Binaların biçimleniş dili, açık ve yarı açık mekânlara da uygulanmış, bu sayede alanda ortak bir mimari dil ve bütüncül tasarım yakalanmıştır. Aynı biçimlerin kullanımıyla oluşabilecek monotonluğun, aynı mantıktan türeyen ama işleve göre yatay ve düşey düzlemlerdeki farklı hareketlenmelerin yapılmasıyla kırıldığı görülmektedir.

Şekil 20. Bina ve meydanların oluşumları

Binalar proje alanına konumlandırılırken yer seçimi kararlarının alınmasında şehirlerarası ana kara yoluna yakınlık, manzaraya yönelme, gürültü durumu, arazinin eğimli yapısı ve birimlerin arasındaki işlevsel ilişkiler gibi bağlamlar önemli tutulmuştur (Şekil 21). Alana tek erişimin ve girişin sağlanabildiği ana kara yolunun kenarına karşılama ve fuar alanı ile ticari bina yerleştirilmiştir. Bu öneri, tesisteki diğer birimleri kullanmaya gelen kentlilerin yanı sıra seyahat edenlerin de kısa süreli duraklayıp alışveriş yapabilmelerini olanaklı kılacak ve tesisin kullanımını artıracaktır. Buranın bir alt kademesinde (+3.00 kotu) spor merkezi tasarlanmıştır. Proje alanının geniş olması sayesinde birçok açık oyun sahası da oluşturulmuş, tesis ziyaretçilerin farklı spor tercihlerini

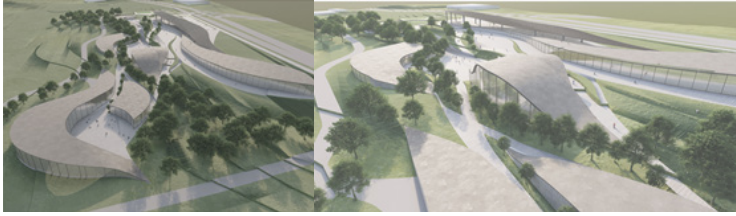
büyük ölçüde karşılayabilir özellik kazanmıştır. +0.00 kotunda kültür meydanı etrafında biçimlenen kütüphane ve gösteri merkezi binaları yer almaktadır. Kullanım yoğunluğunun diğerlerine göre daha fazla olacağı öngörüsüyle bu birimler, tesis girişindeki karşılama alanından algılanabilecek ve kolay erişilebilecek merkezi noktaya konumlandırılmıştır. Ayrıca gösteri merkezi ve kültür meydanı bir sokak ile içinde mağaza, kafe, restoran dükkânları olan ticari kütleyle bağlanmış, bu sayede farklı bina ve alanların birbirini işlevsel olarak beslemesi de sağlanmıştır. Tesisin en alt kotunda (-1.00 kotu) ise otel ve wellness centre işlevli kütleler kendi meydanlarını tanımlayacak şekilde yerleştirilmiştir. Bu iki birim, tesisin çeperine ve ana kara yoluna uzak noktaya alınarak gürültüden uzaklaştırılmaya çalışılmıştır. Vaziyet planı kurgusunun ana mantığında sesli-sessiz zonlar oluşturma çabası da vardır. Kütüphane ve otel işlevlerinin kullanıcı rahatlığı düşünülerek sessiz alanda konumlanması istenmiş, bunu sağlamak için ağaç dokusu ve yeşil akslar tampon olarak kullanılmıştır. Arazinin eğimli yapısı sayesinde yerleşimde kademelenme yapılarak, bir yandan farklı binaların işlevsel olarak ayrıştırılabildikleri bir yandan da binaların birbirlerinin güneş ışığını ve manzaraya bakışını engellemesinin önlendiği görülmektedir (Şekil 21).

Şekil 21. Vaziyet planı

Cephelerde yalın bir tasarım dili tercih edilmiştir. Bunun nedeni, binaların eğrisel formdan kaynaklı yeterince hareketli oluşu ve bu özgün biçimlenme ile yarışmayan, nötr davranarak bu biçimlenişi daha da ön plana çıkaran sade yüzeylerin oluşturulması isteğidir. Mekânların ihtiyaçları doğrultusunda doğal havalandırma ve güneş ışığından maksimum fayda sağlanmasına yönelik cephelerde şeffaf yüzey oranı fazla tutulmuştur. Ancak bu durum, Kastamonu ilinin sert iklim

koşullarına karşı önlem alınması noktasında zorluklar yaşanmasını beraberinde getirecektir. Proje alanı her yönde doğa manzarasına da sahiptir. Plan düzleminde kıvrımlı geometrinin kullanılması sayesinde binalar farklı açılardaki manzaralara yönlendirilebilmiştir (Şekil 22).

Şekil 22. Tesisten genel görünüm

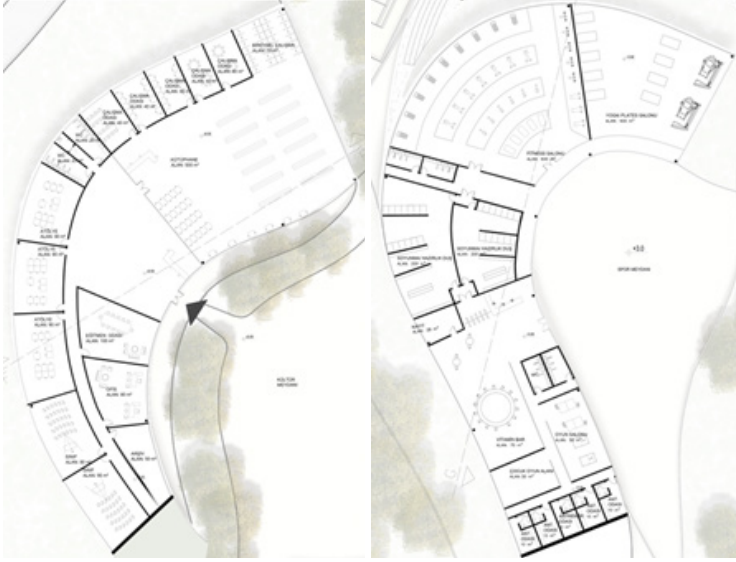
Planlara bakıldığında eğrisel bina formuyla uyumlu mekânsal çözümler ve biçimlenmenin olduğu görülmektedir. Ancak binanın daraldığı bazı kısımlara mekânlar yerleştirilememiş ve buralarda kullanılmayan ölü alanlar ortaya çıkmıştır. Tesis girişinde, Kastamonu yöresine ait geleneksel ürünlerin sergilenmesi amacıyla fuar alanı önerilmiştir. Bu yaklaşım, şehrin kültürel değerlerinin tanıtımı açısından önemlidir. Fuar alanının üstüne örtü sistemi kurularak hem alan daha da tanımlı hâle getirilmiş hem de iklim koşullarına önlem alınmıştır. Örtü, bitişindeki ticari bina kütesinin formundan referanslar alarak tasarlanmış, bu sayede tesis alanındaki bütüncül tasarım anlayışı güçlendirilmiştir. Ticari binada idare ve yan yana dizilmiş mağaza, kafe, restoran birimleri yer almaktadır (Şekil 23). Kütle eğimli şekilde giderek yükseltilmesi sayesinde kat yüksekliğinin arttığı kısımlarda 2. katlar oluşturulabilmiş, buralara restoranın üst katı ve idare mekânları yerleştirilmiştir. Arazideki eğimden yararlanılarak işlevsel ihtiyaca göre binaya farklı kotlardan ayrı girişler de verilebilmiştir.

Şekil 23. Ticari binanın zemin ve birinci kat planları

Tesiste spor amaçlı birçok kapalı ve açık mekân oluşturulmuştur. Fitness, plates, yoga ve çeşitli masa oyunlarına ait mekânlar spor merkezi binasına alınırken; futbol, basketbol ve tenis sahaları açık alanda düşünülmüştür (Şekil 24). Saha oyunlarını izlemek için kota yerleşen tribünler tasarlanmış, korunaklı hâle getirmek için üzerlerine diğer bina formları ile uyumlu eğrisel geometri örtü sistemi önerilmiştir. Spor merkezi kütesinin eğimle yükselen kısmında daha fazla mekânsal

hacme ihtiyaç duyulan büyük salonlar konumlandırılmış, kat yüksekliğinin düştüğü alanlarda ise hazırlık odaları, küçük salonlar ve ofis birimleri gibi az metrekareli mekânlar çözülmüştür. Bu yaklaşım, kütle biçimlenişi ile işlevselliğin bir arada düşünüldüğünü göstermektedir.

Şekil 24. Kütüphane ve kapalı spor binalarının planları

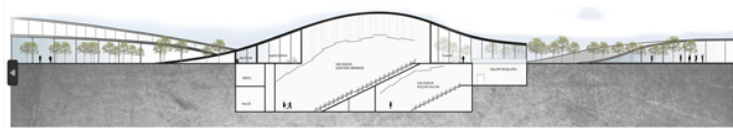
Tek katlı olarak tasarlanan kütüphane binasına, ana işleve ek olarak atölye ve sınıf gibi eğitim işlevli mekânlar da dâhil edilmiştir (Şekil 24). Bu mekânlarda Kastamonu yöresi geleneksel el sanatlarıyla ilgili eğitim ve üretim çalışmalarının yapılması önerilmektedir. Kültürel değerlerin korunması ve sürdürülebilmesine katkı sağlayacak bu önerilerin geliştirilmesi projenin olumlu taraflarındandır. Plan düzleminde geniş alana sahip ana kütüphane salonunun eğimli döşeme kotu diğer küçük birimlere göre daha da yükseltilerek ferah bir çalışma ortamı yaratılmıştır. Bu durum aynı zamanda kütlede hareketlenmeyi de sağlamıştır.

Kütüphanenin karşısına konumlandırılan ve 3 katlı olarak tasarlanan gösteri merkezi binası, 500 kişilik 1 büyük salon

ve 250'şer kişilik 2 küçük salona sahiptir (Şekil 25). Bu mekânların sayı ve kullanıcı kapasitelerinin fazla tutulması, kentsel ölçekte yapılacak büyük etkinlikler için tesisin tercih edilmesini de sağlayacaktır. Ana salonların geniş ve yüksek hacmi nedeniyle çevreyle uyumsuz devasa bir binanın oluşmasını önlemek için binanın 2 katı toprak altına alınmıştır (Şekil 26). Bu sayede çevre bağlamına ve insan ölçeğine saygılı bir tasarım ortaya çıkmıştır. Büyük salona denk gelen kısmın tavan döşemesi işlevsel gereksinimlerle yükseltilerek kütleye dinamik bir hareket kazandırılmıştır. Ancak kesite bakıldığında bu yükselmenin gereğinden fazla yapıldığı görülmektedir.

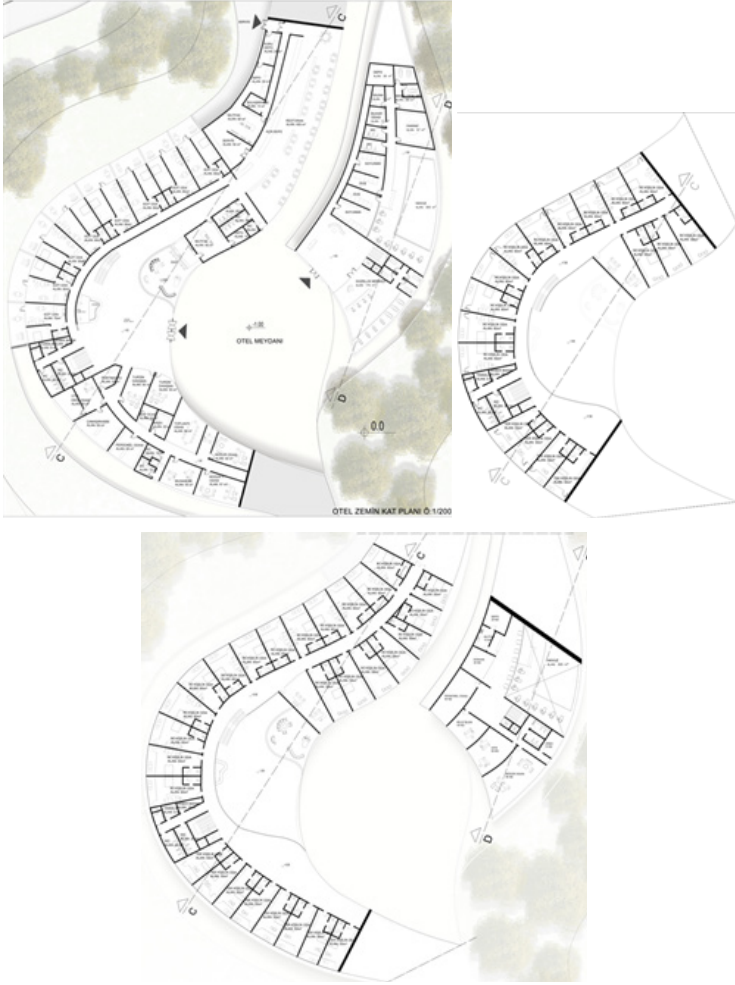

Şekil 25. Gösteri merkezi binasının kat planları

Şekil 26. Gösteri merkezi kesiti

Otel ve buna hizmet eden wellnes centre birimleri 2 ayrı binada çözülmüştür. 3 katlı olarak tasarlanan otel kütlesi, toprağın zemin kotundan başlayarak eğimli şekilde yükselişe geçmekte ve mekânsal oluşumlar için hacimler yaratıldıktan sonra tekrardan inişe geçerek toprak kotu seviyesinde sonlanmaktadır. Diğer binaların biçimlenişlerinde de uygulanan bu tasarım mantığı sayesinde yapılaşmanın, doğal çevreyle bütünleşik olması ve arazinin doğal bir parçası gibi görünmesi sağlanmıştır. Otelde, kütleli hareketlenmeye bağlı olarak üst katlara doğru mekân sayısı giderek azaltılmıştır (Şekil 27). Konaklama odalarının, kullanıcılara tercih imkânı sağlamak amacıyla çeşitli tiplerde yapılması ve büyük çoğunun manzaraya yönlendirilmesi tasarımın başarılı yönlerindedir. Ancak restoran ana mekânının manzara yerine yakın mesafedeki binaya baktırılması eleştiri konusudur. 2 katlı ve otel ile benzer forma sahip wellness centre binasının zengin mekânsal içeriğine bakıldığında kullanıcı konforunun ön planda tutulduğu görülmektedir. Bunun yanında otel ile bağlantısının sadece açık alandan verilmiş olması kentin iklim özellikleri düşünüldüğünde zorluklar yaratacaktır.

Şekil 27. Otel ve wellness centre binalarının kat planları

Projede, tesisin iç kısmına araçlar sokulmayıp yaya odaklı ulaşım kurgusu benimsenmiştir. Sadece, şehirler arası ana kara yolundan alana giriş yapılan kısımda yaklaşık 75 araçlık açık otopark çözülmüştür. Tesisin çeperinde ring yapan araç yolu oluşturularak, çoğu binanın servis girişleri buradan verilmiştir. Ancak mekânların kapasiteleri ve kullanıcı sayıları düşünüldüğünde önerilen otopark yetersiz kalacaktır.

Ayrıca gösteri merkezi ve wellness centre binalarına servis erişimleri düşünülmemiştir. Tasarımdaki yayayı merkeze alan yaklaşım sayesinde ziyaretçiler araç trafiği ve gürültüsünden kurtularak rahat ve güvenli bir şekilde binalara erişebilecek, açık alanları kullanabilecektir. Projede öne çıkan meydanların ise mekânsal çözümlerinin ham kaldığı, nasıl ve hangi amaçla kullanılacaklarına ilişkin önerilerin geliştirilmediği görülmektedir.

GRİDAL AKS

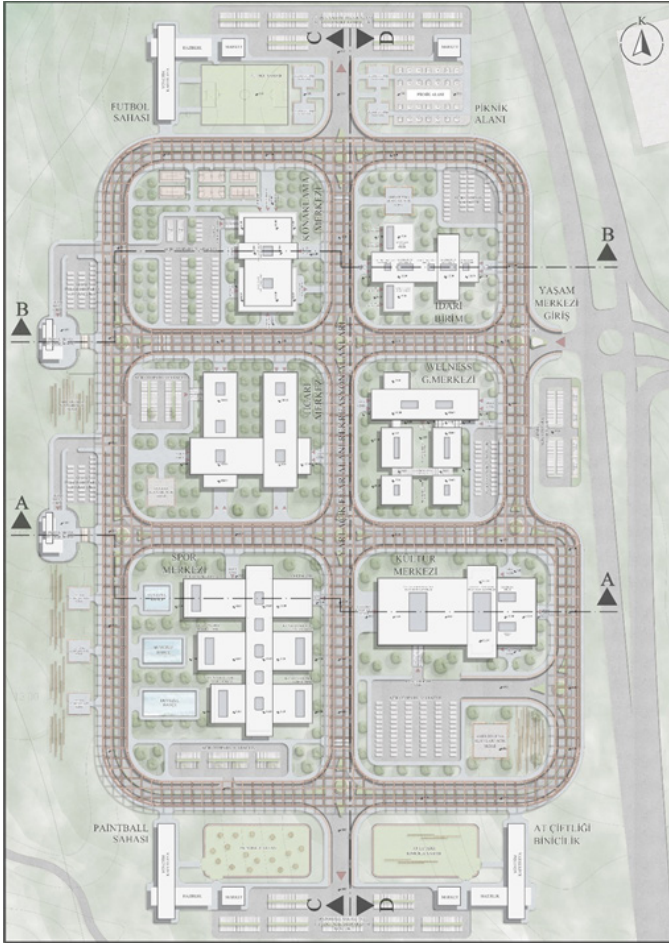
Tasarım: Onur TELLİ

Kastamonu Kent Yaşam Merkezi önerisi olarak öğrenci Onur Telli'nin tasarladığı projede modern mimari anlayışın benimsendiği görülmektedir. Yapıların minimalist form dili ve geometrik sadeliği, çağdaş bir estetik anlayışını yansıtmaktadır. Projenin genelinde, yatay ve dikey çizgiler öne çıkarılmış, bu sayede mekânın derinlik ve hacim algısı artırılmıştır. Modern mimari anlayışının önemli unsurlarından biri olan işlevsellik ve sadelik, proje boyunca dikkatle uygulanmıştır.

Projenin vaziyet planı incelendiğinde (Şekil 28), yapıların araziye yayılı bir şekilde ve düzenli bir grid sistemine dayalı olarak konumlandığı görülmektedir. Bu, hem yapıların birbirleriyle olan ilişkisini güçlendirmekte hem de projenin genel dolaşımını kolaylaştırmaktadır. Merkezde yer alan ana yollar ve yaya sirkülasyon alanları, proje içerisindeki hareketi düzenlerken, bu düzen sayesinde kullanıcıların farklı alanlara erişimi oldukça kolaylaşmaktadır. Bu da fonksiyonel açıdan başarılı bir planlama olduğunu göstermektedir.

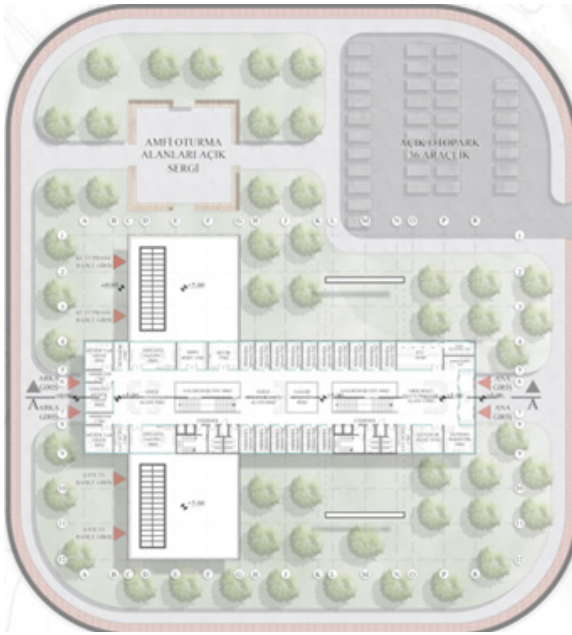
Merkeze yerleştirilen sosyal yaşam birimleri, sosyal merkezlerin, insanların bir araya gelebileceği ve çeşitli etkinlikler düzenleyebileceği alanlar sunduğunu ortaya koymaktadır. Yapıların birbirine uzaklığı, geniş avlular ve açık alanların varlığı, şehir yaşamı içerisinde nefes almayı sağlayan sosyal alanların varlığını göstermektedir. Aynı zamanda,

plan boyunca yeşil alanların ve peyzaj düzenlemelerinin de yaygın olarak kullanılması, projeye estetik açıdan zenginlik katmaktadır. Yapıların yerleşim planına baktığımızda, farklı birimlerin açık ve net bir sirkülasyon ile birbirine bağlandığı görülmektedir. Bu, kent yaşam merkezi içinde rahat bir yaya hareketi sağlamaya yönelik önemli bir adım olarak değerlendirilebilir. Ayrıca projenin ana ulaşım yolları ve park alanlarıyla iyi bir entegrasyon sağladığı görülmekte olup, bu da projenin işlevselliğini artıran bir diğer faktör olmuştur.

Şekil 28. Vaziyet planı

Proje önerisinde formun işlevle uyumlu bir şekilde geliştirildiği anlaşılmaktadır. Yapıların plan düzenleri incelendiğinde, her binanın fonksiyonuna uygun şekilde tasarlandığı ve farklı işlevsel birimlerin birbirleriyle iyi bir ilişki içinde konumlandığı görülmektedir. Örneğin, idari birimler, konaklama alanları ve sosyal merkezler, kentin dinamik yapısına hizmet edecek şekilde tasarlanmıştır. İdari birim, toplam 4200 m²'lik bir inşaat alanına sahiptir. İdari birimlerin yerleşim planı incelendiğinde, merkezî bir blok hâlinde düzenlenen ofis alanları ve yönetim birimleri, işlevselliği ön planda tutan bir tasarım anlayışıyla inşa edilmiştir (Şekil 29).

Şekil 29. İdari birim kat planı

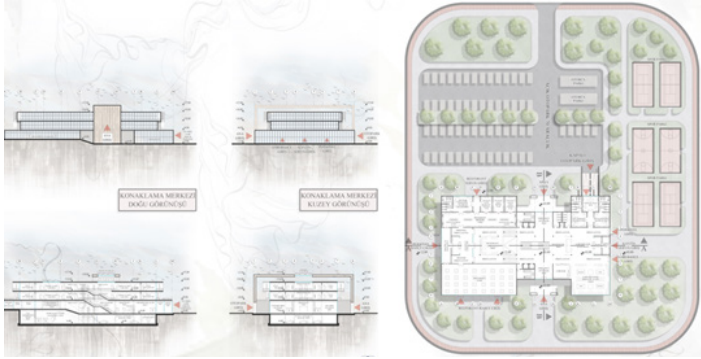
Bu blokta, idari birimlerin bir arada yer alması, yönetim süreçlerinin verimli bir şekilde ilerlemesine olanak tanıyacak şekilde planlanmıştır. Aynı zamanda bu yapının çevresine yerleştirilmiş olan yeşil alanlar ve peyzaj düzenlemeleri, idari birimlerin doğayla uyumlu bir ortamda konumlanmasını

sağlamaktadır. Bina dış cephesinde ahşap ve cam gibi doğal malzemelerin yoğun kullanılması, çevreyle olan ilişkiyi güçlendiren ve modern bir estetik sunan önemli bir tasarım unsurudur (Şekil 30).

Şekil 30. İdari birim kütlesi

Konaklama merkezinin toplamda 8300 m²'lik bir alan kapladığı ve 4 katlı olarak tasarlandığı görülmektedir. Konaklama birimleri içerisinde farklı oda tipleri sunulmuş ve bu odalar suit odalardan tek kişilik odalara kadar çeşitlendirilmiştir. Oda planlarına bakıldığında, kullanıcılara maksimum konfor sunacak şekilde geniş pencereler ve modern iç mekân tasarımlarının tercih edildiği anlaşılmaktadır. Konaklama merkezinin dış cephesi, çağdaş mimariyle uyumlu olup yatay çizgilerin hâkim olduğu bir tasarım diline sahiptir (Şekil 31).

Şekil 31. Konaklama birimi, plan, kesit ve seçili görünüşleri

Bu yapı, sadece misafirlerin konaklayabileceği bir alan olmanın ötesinde, çevresiyle uyumlu bir yaşam alanı oluşturmayı hedefleyen bir tasarım anlayışına sahiptir. Ayrıca yapı etrafındaki otopark alanları ve peyzaj düzenlemeleri, konaklama merkezinin işlevselliğini artıran unsurlar olarak dikkat çekmektedir (Şekil 32).

Şekil 32. Konaklama yapısı

Projenin araziyle olan ilişkisi, dikkat çekici bir başka unsur olarak öne çıkmaktadır. Araziye yayılmış, yatay gelişen bir yerleşim düzeni tercih edilmiştir. Bu düzen, arazinin doğal eğimine ve çevresel koşullara saygı gösterdiği izlenimi vermektedir. Yapıların doğayla bütünleşmiş olması, projenin kent yaşamını sadece insan odaklı değil, aynı zamanda

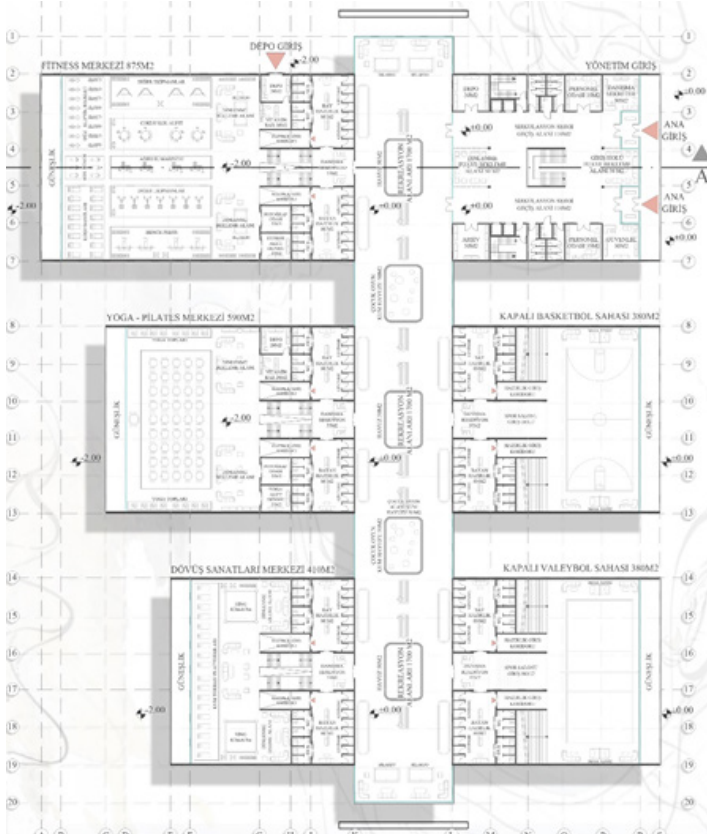
doğa odaklı bir perspektifle ele aldığını göstermektedir. Bu bağlamda, yeşil alanların bolca yer aldığı, yürüyüş yollarının, parkların ve açık alanların entegre edildiği proje, şehir hayatını doğayla birleştirme hedefi taşıyor gibi durmaktadır. Öte yandan, görsellerde yer alan kesitlerde, yapıların arazi eğimiyle uyumlu şekilde konumlandırıldığı gözlemlenmektedir. Arazi eğiminin yapıların tasarımında bir zorluk yaratmadığı, aksine bu doğal eğimin avantaja çevrilerek tasarıma katkı sağladığı söylenebilmektedir.

Proje kapsamında en dikkat çeken yapılardan biri de toplam 17100 m² inşaat alanına sahip olan kültür merkezidir. Bu yapı, Kastamonu'nun sosyal ve kültürel hayatına büyük katkı sunacak şekilde tasarlanmıştır. Plan detaylarında gösterildiği üzere, geniş bir konser salonu, sergi alanları ve kültürel etkinlikler için ayrılmış çok amaçlı salonlar gibi birimlerin yer aldığı bu yapı, çok yönlü bir kullanım amacına hizmet etmektedir (Şekil 33).

Şekil 33. Kültür merkezi planları

Kültür merkezinin yapı formu incelendiğinde, geniş bir taban alanına yayılan, modern çizgilere sahip bir yapı olduğu anlaşılmaktadır. İç mekân düzenlemeleri ise geniş ve ferah bir atmosfere sahip olup, büyük etkinliklere ev sahipliği yapabilecek kapasitededir. Ayrıca, bina çevresinde geniş otopark alanları ve peyzaj düzenlemeleri yapılmış, böylece etkinlik zamanlarında ziyaretçilerin kolay erişimi sağlanmıştır.

Şekil 34. Spor merkezi planı

Projede yer alan spor merkezi toplamda 9040 m²'lik geniş bir alanı kaplamaktadır ve oldukça büyük bir yerleşim planına sahiptir. Yapının yerleşiminde düzenli bir simetri ve grid sistemine dayalı bir yaklaşım kullanılmıştır (Şekil 34). Bu yaklaşım,

yapılar arasında net bir hiyerarşi kurmuş ve kullanıcıların merkez içinde kolayca yön bulmalarını sağlamıştır. Yapının giriş alanı, geniş bir otopark ve sirkülasyon alanı ile doğrudan bağlantılıdır. Girişin açık ve net bir şekilde belirgin olması, kullanıcıların yapı içindeki hareketlerini kolaylaştırıcı bir unsur olarak değerlendirilebilir. Planın genelinde, farklı spor salonlarının yerleşimi ve yaya sirkülasyon yollarının düzenli bir şekilde birbirine bağlandığı görülmektedir. Spor merkezinin planları incelendiğinde (Şekil 34), yapının kullanıcıların çeşitli spor aktivitelerini gerçekleştirmelerine olanak sağlayacak şekilde detaylandırıldığı anlaşılmaktadır. Büyük spor salonları ve yüzme havuzları gibi birimler, bu merkezde geniş yer kaplamaktadır. Her bir birim, belirli bir fonksiyon için tasarlanmış ve spor aktiviteleri için gerekli mekânsal ihtiyaçlar göz önünde bulundurularak planlanmıştır. Fonksiyonel anlamda farklı spor salonlarının birbirinden ayrı bölümlerde konumlandırılmış olması, kullanıcı trafiğini ve farklı spor aktivitelerinin birbirini etkilemeden gerçekleştirilmesini sağlamaktadır. Aynı zamanda yüzme havuzu bölümlerinin açık bahçelere açılması, doğal ışıkla ilişkili ferah bir alan sunarak kullanıcıların rahatlamasını sağlaması açısından öne çıkmaktadır. Spor merkezinin sirkülasyon yolları ise oldukça açık ve belirgindir. Geniş yaya yolları ve araç trafiği için ayrılmış alanlar, yapı içindeki hareketin düzenli bir şekilde akmasını sağlamaktadır. Ancak, yapı ile çevre alanlar arasındaki geçişlerde daha doğal bir entegrasyon sağlanabilir. Örneğin, daha fazla açık alanın spor merkezine entegre edilmesi ve bu alanların sosyal aktiviteler için de kullanılabilir hâle getirilmesi, projenin çevresel bağlamını güçlendirebilirdi.

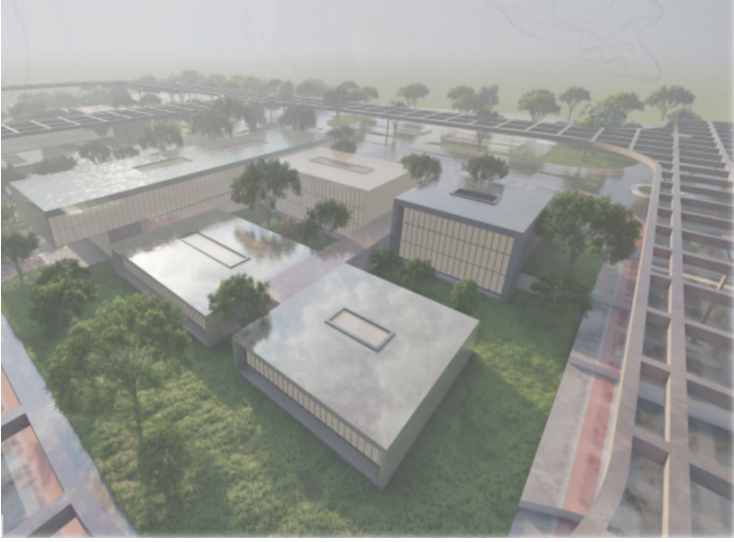

Şekil 35. Spor merkezi yapısı

Cephelerde geniş cam yüzeylerin kullanılması (Şekil 35), hem doğal ışık alımını artırmakta hem de kullanıcılar için daha ferah bir ortam yaratmaktadır. Cam yüzeylerin spor merkezlerinde sıklıkla tercih edilmesi, iç mekânların dış çevreyle görsel bağını güçlendirmekte ve kullanıcıların içerde geçirdiği zamanı daha keyifli kılmaktadır. Ancak, yapı cephelerinde farklı malzeme kombinasyonlarının olmaması, yapıya monoton bir görünüm katabilmektedir. Spor merkezi gibi dinamik bir işlevselliğe sahip yapılarda, farklı malzeme kullanımıyla cephelerin daha hareketli ve dinamik bir görünüme kavuşturulması tercih edilebilir.

Spor merkezi, projenin genel yerleşim planında geniş bir yeşil alana oturmuş durumdadır. Çevresi peyzaj düzenlemeleri ve bahçelerle çevrili olup, sporcuların spor aktiviteleri sonrası dinlenebileceği açık alanlar yaratılmıştır. Özellikle yüzme havuzlarının bahçelere bakan cephelerde konumlandırılması, bu alanları daha keyifli hâle getirmektedir.

Güzellik merkezi toplam 5540 m²'lik geniş bir inşaat alanına sahip olup, kat planları incelendiğinde işlevselliğin ön planda tutulduğu görülmektedir. Genel yerleşim planında merkezî bir yapı formu benimsenmiş, etrafı yeşil alanlar ve sosyal mekânlarla çevrilmiştir. Yapının ana yerleşim düzeni kare formuna dayalıdır (Şekil 36). Ortasında geniş açıklıklar bırakılmış olup dış çevre ile güçlü bir görsel ilişki kurulmuştur.

Şekil 36. Güzellik merkezi yapıları

Zemin kat planı (1800 m²), güzellik hizmetleri için gerekli olan çeşitli odaların ve sosyal alanların bir arada bulunduğu, kompakt bir düzen sunmaktadır. Planın açık ve anlaşılır olması, kullanıcıların mekânda kolayca hareket edebilmesini sağlamaktadır. Bu sayede, merkezdeki hizmet alanlarına erişim rahat ve kullanışlı hâle getirilmiştir.

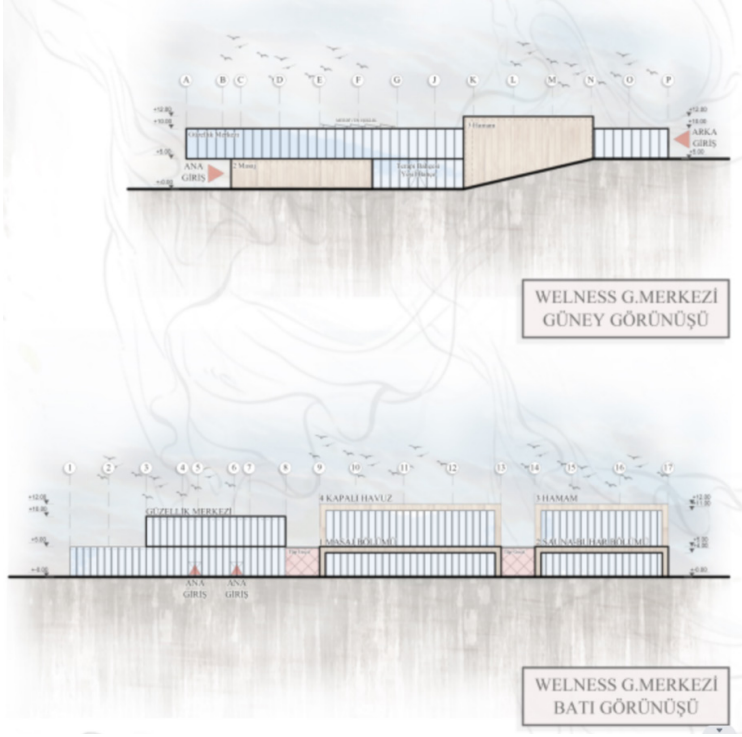
Yapının fonksiyonel dağılımı incelendiğinde, güzellik merkezinde yer alan farklı hizmet birimlerinin iyi bir şekilde ayrıldığı ve kullanıcıların rahatlıkla bu alanlara erişebileceği bir yerleşim planı oluşturulmuştur. Zemin kat daha çok yoğun kullanıcı sirkülasyonuna uygun tasarlanmış olup, giriş alanı, bekleme salonları, bakım odaları gibi birimler birbirine entegre edilmiştir. Kat planları arasında yer alan odalar ve alanlar birbirinden izole edilerek farklı hizmet gruplarının ayrı noktalarda olabilmesi sağlanmıştır (Şekil 37). Bu fonksiyonel ayırım, hem kullanıcı deneyimini iyileştirmiş hem de aynı anda birden fazla hizmetin sorunsuzca yürütülmesine olanak tanımıştır.

Yapının güney ve batı görünüşleri incelendiğinde, uzun yatay cephe çizgilerinin baskın olduğu, modern mimari bir üslupla minimal detayların kullanıldığı görülmektedir (Şekil 38). Cephelerde cam ve ahşap gibi doğal malzemelerin kullanımı, yapının çevresiyle olan uyumunu güçlendirmektedir. Ayrıca, geniş cam yüzeyler sayesinde iç mekânlar doğal ışık alacak şekilde tasarlanmıştır. Bu da kullanıcılar için daha aydınlık ve ferah bir atmosfer sağlamıştır. Yapının çevreyle olan ilişkisi de olumlu bir eleştiri noktasıdır. Wellness merkezi, geniş yeşil alanlar ve bahçelerle çevrilmiş, bu sayede doğa ile iç içe bir yaşam alanı yaratılmıştır. Peyzajın önemli bir parçası olan bu yeşil alanlar, yapının çevreyle uyumunu güçlendirirken, kullanıcıların doğayla daha fazla etkileşime girebilecekleri alanlar sunmaktadır.

Projede beton, cam ve ahşap malzemeler yaygın olarak kullanılmıştır. Bu malzemelerin doğal çevreyle uyum içinde olması, projenin çevreyle bütünleşmesine yardımcı olmaktadır. Aynı zamanda, doğaya atıf yapan malzemelerin kullanımı, Kastamonu gibi doğayla iç içe olan bir şehirde, çevresel faktörleri göz ardı etmeden modern bir yapı oluşturma çabasını yansıtmaktadır.

Şekil 37. Güzellik merkezi planı

Şekil 38. Güzellik merkezi güney ve batı görünüşü

Proje genelinde yapıların yerleşimi ile yaya sirkülasyonu dikkate alınmış ve her yapının kolayca erişilebilir olması sağlanmıştır. Merkezde yer alan ana arterler, yapıların birbirine bağlantısını sağlayan geniş yaya yollarıyla desteklenmiş durumdadır. Bu sayede, yaya trafiğinin rahat bir şekilde yönlendirilebildiği ve kullanıcıların ihtiyaç duydukları birimlere kolayca erişebildiği bir planlama yapılmıştır.

Sirkülasyon yollarının ortasından geçen geniş yeşil alanlar, projeye ferahlık kazandırırken, kent yaşamı içerisinde doğayla bütünleşik bir yaya hareketi sağlanmasına olanak tanımaktadır. Araç trafiği için ayrılan yollar ise yayalardan izole edilmiş ve düzenli bir ulaşım ağı oluşturulmuştur. Bu düzen, kent içi yaşam kalitesini artıran önemli bir unsurdur.

Ancak, proje yoğunluğu bazı bölgelerde yapılaşmanın fazla olduğu izlenimini verebilmektedir. Özellikle konaklama merkezi ve idari birimlerin bulunduğu bölgelerde yapı yoğunluğunun çevreyle tam uyumlu olmayabileceği düşünülebilir. Bu noktada, projeye daha fazla açık alan ve peyzaj düzenlemesi eklenmesi, yapıların çevresel sürdürülebilirliği açısından faydalı olacaktır. Tasarımda modern ve minimalist bir üslup benimsenmiş olsa da, bu yaklaşımın bazı kısımlarında monotonluk riski olduğu söylenebilmektedir. Aynı tarz yapıların tekrar eden düzenlemeleri, görsel açıdan yeterince dinamik bir ortam sunmayabilir ve bu da kullanıcı deneyimini olumsuz etkileyebilir. Arazi yapısına iyi uyum sağlanmış olsa da, yapıların yoğun olduğu bölgelerde yeşil alanların artırılmasıyla proje daha sürdürülebilir hâle getirilebilir. Bu durum hem çevresel sürdürülebilirlik açısından faydalı olacak, hem de kentsel yaşam kalitesini yükseltecektir.

YAŞAYAN PLATFORM...

Tasarım: Gamze LEVENT

Kastamonu Kent Yaşam Merkezi önerisi olarak öğrenci Gamze Levent'in tasarladığı proje, çağdaş mimari yaklaşımlar doğrultusunda şekillendirilmiş organik formlar ve akıcı mekânlar üzerine kurgulanmış bir tasarım anlayışına sahiptir. Proje, düz çizgilerden kaçınıp akıcı ve doğal formlar kullanarak doğayla uyumlu bir yapı oluşturmayı hedeflemektedir (Şekil 39). Dairesel ve eğrisel formların tercih edilmesi hem estetik hem de işlevsel açıdan yapının kimliğini belirlemektedir.

bir mekân sağlamaya çalıştığı görülmektedir. Proje, Kastamonu'nun doğal ve yapısal çevresiyle güçlü bir ilişki kurmayı amaçlamaktadır. Vaziyet planında görüldüğü üzere, yapı doğrudan doğal topografyaya uyum sağlayacak şekilde yerleştirilmiş ve peyzaj unsurlarıyla desteklenmiştir (Şekil 39). Su öğeleri, yeşil alanlar ve yürüyüş yolları ile çevrelenmiş olan yapı, kentsel ve doğal bağlam arasındaki sınırı yumuşatarak, kullanıcılarına doğal bir çevrede yaşama ve vakit geçirme fırsatı sunmaktadır

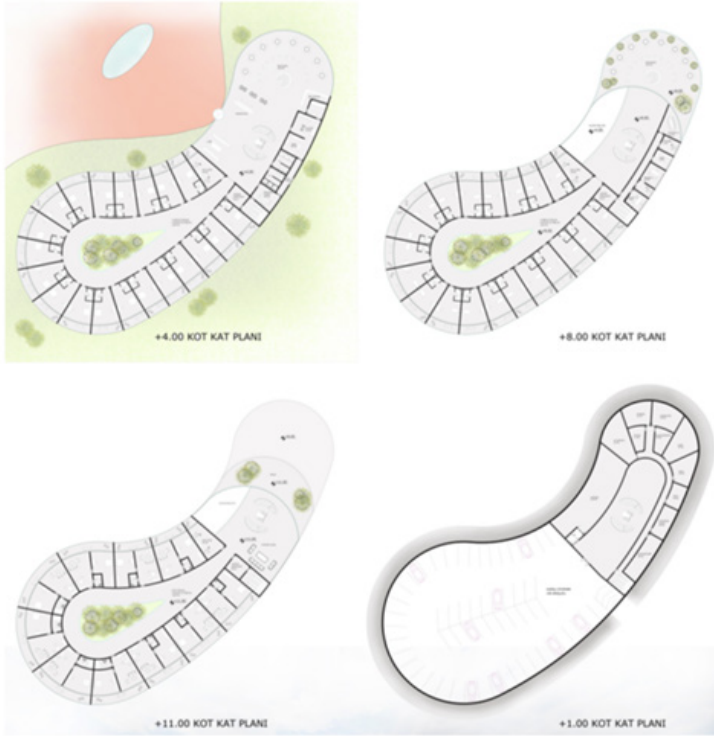
Projenin bağlamla olan ilişkisini güçlendiren unsurlar arasında, arazi yapısına uygun olarak şekillendirilmiş kıvrımlı yollar ve açık alanlar bulunmaktadır. Bu alanlar, peyzaj ve yapı arasında organik bir geçiş sağlayarak, yapının yerleştirildiği alanla bütünleşmesini sağlamaktadır. Su elemanlarının projede yer alması, Kastamonu'nun doğal su kaynaklarını hatırlatırken, kent yaşam merkezinde suyun sakinleştirici etkisiyle sosyal bir çekim noktası yaratmayı amaçlamaktadır. Ayrıca, yapının çeşitli kotlarla düzenlenmiş olması, arazinin eğimi ile uyumlu bir yapılaşmayı teşvik etmektedir. Kot farklarının kullanılması hem estetik hem de işlevsel bir derinlik sağlarken, aynı zamanda doğal havalandırma ve güneş ışığından faydalanma açısından da avantajlar sunmaktadır.

Kastamonu Kent Yaşam Merkezi proje önerisi, işlevsellik açısından zengin bir plan şemasına sahiptir. Proje, ticari alanlar, güzellik merkezi, spor salonu, konaklama birimleri ve kültürel merkez gibi farklı fonksiyonları bir arada bulundurarak, kullanıcıların çeşitli ihtiyaçlarına cevap verebilecek çok yönlü bir yaşam alanı sunmaktadır.

Konaklama birimleri ve ticari alanların bir arada yer alması, projenin farklı kullanım tiplerini destekleyen çok yönlü bir yapı olduğunu göstermektedir. Ticari birimler ve güzellik merkezi gibi işlevler, kullanıcıların hem fiziksel hem de sosyal ihtiyaçlarını karşılamayı amaçlamakta ve projenin günlük yaşamın çeşitli gereksinimlerini karşılayacak şekilde tasarlandığını ortaya koymaktadır.

Spor salonu ve açık spor alanları, projenin sosyal ve fiziksel aktiviteleri destekleyen unsurlarından biridir. Projenin genel yapısında sporun aktif bir bileşen olarak yer alması hem bireysel hem de topluluk aktivitelerine alan yaratırken, Kastamonu gibi doğal çevresiyle dikkat çeken bir şehirde sağlıklı yaşamın teşvik edilmesine katkı sağlamaktadır.

Kültürel merkez, bölgedeki yerel etkinlikler ve sosyal buluşmalar için uygun bir platform sunarak, sosyal sürdürülebilirliği desteklemekte ve yerel halk ile ziyaretçiler arasında bir buluşma noktası oluşturmaktadır.

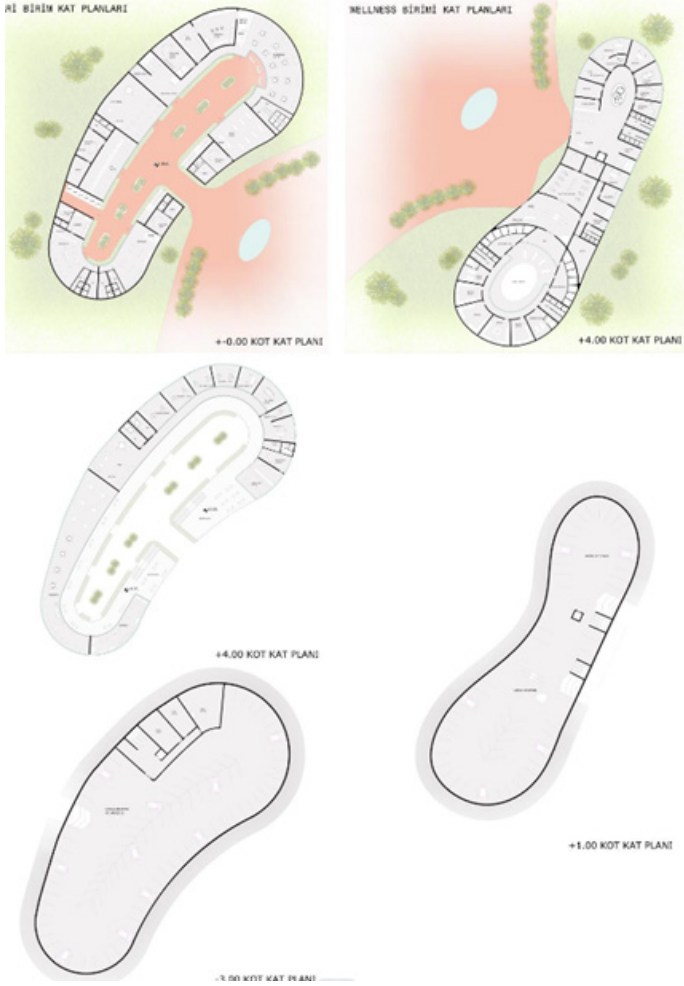
Şekil 40. Konaklama yapısı planları

Projenin en dikkat çekici yönlerinden biri, kıvrımlı ve organik formların mekânsal kurguda ön planda olmasıdır (Şekil 40, 41, 42). Bu üslup, yapının hem görsel olarak dikkat çekici

olmasını hem de çevresiyle uyumlu bir bütünlük oluşturmasını sağlamaktadır.

Kastamonu Kent Yaşam Merkezi Projesi'nin planları ilk bakışta, planlar organik ve kıvrımlı formlarla şekillendirilmiş bir yapı dizilimini yansıtmaktadır. Yapıların birbirine paralel ve uyumlu bir şekilde yerleştirilmiş olması, alanın iyi bir biçimde kullanılmasını sağlamaktadır. Biyomorfik çizgilerin hâkim olduğu bu planlar, doğayla bütünleşen, katı geometrilere kaçınıp doğal çevreye uyum sağlayan bir mimari dili benimsemiştir. Bu yaklaşım, kullanıcılar için daha yumuşak ve davetkâr bir ortam yaratma amacını taşımaktadır.

Planlardaki kıvrımlı yollar ve bina formları, açık alanlar ile kapalı mekânlar arasındaki geçişleri yumuşatarak kullanıcıların mekâna adaptasyonunu kolaylaştırmaktadır. Özellikle +4.00 kot planında yer alan konaklama birimlerinin merkezde toplanan açık alanla olan ilişkisi, sakin ve sosyal alanların bir arada düzenlenmesini sağlamıştır. Yine +1.00 ve +8.00 kotlarında yer alan fonksiyonel birimler, spor ve ticari alanlarla bütünleşik bir yaşam alanı sunmaktadır. Bu kot farkları sayesinde, yapılar hem topografya ile uyumlu bir yerleşime sahip hem de mekânların daha esnek kullanımı mümkün kılınmıştır.

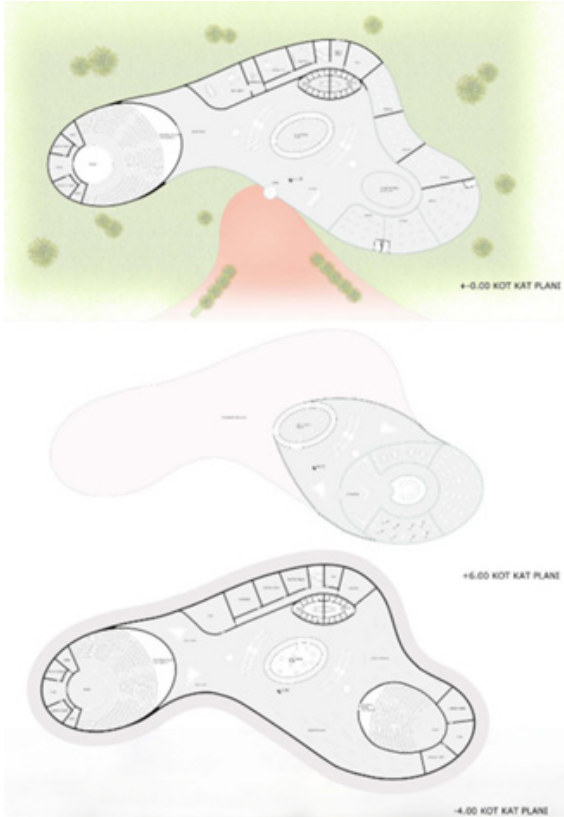

Şekil 41. Ticaret yapısı ve güzellik merkezi planları

Proje genelinde görülen işlevsel dağılım, ticari, spor, güzellik merkezi ve konaklama birimlerinin farklı kotlarda ve alanlarda yerleştirilerek hem kullanıcılara çeşitli deneyimler sunuyor hem de alanın tüm potansiyelini kullanmayı hedeflemektedir. Ticari birimler zemin katta yer alırken, konaklama ve sosyal birimler daha üst kotlara yerleştirilmiştir. Bu strateji, ticari hareketliliği alt kotlara çekerken, daha sakin ve özel alanların üst kotlarda yer almasını sağlamıştır.

+8.00 kotunda yer alan spor salonu planında, farklı spor birimlerinin geniş alanlara yayılması ve iç mekândan açık alana geçişlerin kesintisiz olması, mekânın işlevsel yönünü güçlendiren unsurlardan biridir. Güzellik merkezi ve kültürel birimlerde de bu esneklik ve açıklık devam ettirilmiştir. Bu durum, özellikle kullanıcıların yapı içinde rahat hareket etmelerine olanak tanıyan bir tasarım yaklaşımı olarak dikkat çekmektedir.

Projenin konaklama, ticaret, güzellik merkezi, spor ve kültür birimlerini içermesi, kullanıcılar için zengin bir deneyim sunmaktadır. Birçok farklı ihtiyaca aynı anda cevap veren bu karma yapı, sosyal sürdürülebilirliği desteklemektedir.

Şekil 42. Kültür yapısı planları

Projede dikkat çeken bir diğer önemli unsur, açık ve yeşil alanların plan içerisinde etkin bir biçimde kullanılmasıdır (Şekil 43). Planlar incelendiğinde, yapılar arasındaki boşlukların yeşil alanlarla dolu olduğu ve doğal peyzajın mimariyle iç içe geçtiği görülmektedir. Bu, hem estetik hem de çevresel sürdürülebilirlik açısından olumlu bir yaklaşımdır. Özellikle konaklama birimleri ve ticari alanlar arasındaki peyzaj düzenlemeleri, kullanıcıların dinlenme ve sosyalleşme ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak kurgulanmıştır. Su öğelerinin ve yeşil alanların projede güçlü bir şekilde yer alması, doğal çevreyle kurulan bağı güçlendirmekte ve kentsel yaşama doğal bir dokunuş katmaktadır. Peyzaj tasarımı hem estetik hem de işlevsel açıdan projeye derinlik kazandırmaktadır.

Şekil 43. Proje maketi

Farklı işlevlerin bir arada bulunması, projenin büyük bir avantajı olmasına rağmen, işlevler arası geçişlerin tasarımının yeterince akıcı olamayabileceği, konaklama, ticaret, spor ve kültür gibi farklı kullanım alanlarının birbirleriyle olan ilişkilerinin daha fazla tasarım çözümlemesi gerektirmesi projenin eleştiriye açık yönlerindedir. İşlevler arası mekânsal akışın iyileştirilmesi, projenin kullanıcı deneyimini daha olumlu hâle getirebilecektir. Projenin organik formları, esneklik ve modülerlik açısından bazı kısıtlamalar yaratabilecektir.

Özellikle fonksiyonların zamanla değişmesi veya yeniden düzenlenmesi gerektiğinde, bu kıvrımlı ve özel form yapısının esneklik sağlamada zorlanabileceği düşünülmektedir. Kastamonu'nun sert kış koşullarına uyum sağlama açısından yapının açık alan kullanımında bazı zorluklar olabilir. Özellikle su öğeleri ve açık peyzaj alanlarının soğuk iklim koşullarında nasıl kullanılacağı ve bu alanların nasıl korunacağı konusunda ek stratejiler geliştirilmesi gerekmektedir. Projenin organik form ve kıvrımlı yapı dili, yapım maliyetlerini artırabilecek bir unsur olabilir. Bu tür özgün formlar, standart yapı tekniklerine göre daha maliyetli ve zaman alıcı olabilir, bu nedenle projenin uygulanabilirliği açısından ekonomik değerlendirmelerin yapılması gerekmektedir. Ayrıca, farklı kotların kullanılması mekânlar arası erişim açısından zorluklar yaratabilir, özellikle engelli erişimine uygun çözümler planlarda daha açık bir şekilde ele alınmalıdır.

BAĞLAYICI TÜP...

Tasarım: Nurettin Etkä YAVUZ

Kastamonu Kent Yaşam Merkezi önerisi olarak öğrenci Nureddin Etkä Yavuz'un tasarladığı projenin genel yerleşim planında, yapıların simetrik ve grid tabanlı bir düzende yerleştirildiği görülmektedir. Bu düzen, fonksiyonel bir yapılaşma sunarak, kullanıcıların farklı birimlere kolay erişim sağlamalarını mümkün kılmıştır. Proje, fonksiyonel anlamda oldukça zengin bir içerik sunmaktadır. İdari binalar, sosyal alanlar, konaklama birimleri ve güzellik merkezleri gibi farklı fonksiyonları bir arada bulunduran bu yapılar, kullanıcı ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde tasarlanmıştır. Her bir birim, fonksiyonel gereksinimlere uygun olarak yerleştirilmiş ve birbirleriyle iyi bir ilişki içinde konumlandırılmıştır. Özellikle spor merkezi ve güzellik merkezi gibi birimlerin açık alanlarla entegre edilmesi, kullanıcıların bu alanlarda rahat bir şekilde vakit geçirebilmelerini sağlayacaktır. Ancak, bazı fonksiyonel birimlerin yerleşimi daha kompakt olabilirdi. Bu, hem

alan verimliliğini artıracak hem de kullanıcıların daha kısa mesafelerde hareket etmelerine olanak tanıyacaktır.

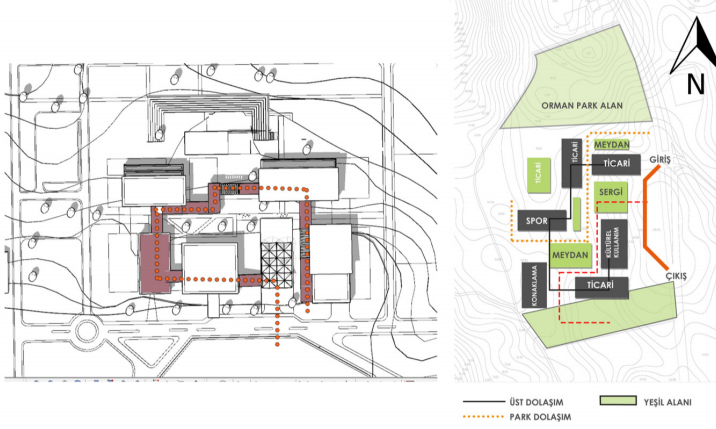
Vaziyet planı (Şekil 44) genelinde yapıların ve açık alanların oldukça düzenli bir biçimde yerleştirildiği görülmektedir. Merkezin ortasında yer alan açık amfi ve sosyal alanlar, çevresindeki diğer işlevsel birimlerle dengeli bir ilişki kurmuş durumdadır. Bu tasarım yaklaşımı, projenin kullanıcılara geniş ve ferah bir merkez sunma amacını açıkça yansıtmaktadır.

Yapılar, birbirleriyle olan mesafeleri göz önüne alındığında mantıklı bir düzen içerisinde konumlandırılmıştır. Ancak, rekreasyon alanının yerleşiminde daha fazla boş alanın bırakılabileceği veya daha çeşitli kullanımların entegre edilebileceği düşünülebilir. Fonksiyonel olarak, açık amfi, ticari alanlar, sergi salonu, kültürel alanlar ve wellness-fitness merkezleri gibi çok çeşitli işlevler bir araya getirilmiştir. At binme alanları ve çiftlik evi gibi aktiviteler planın daha doğal ve kırsal yaşam deneyimi sunan bir yönünü yansıtmaktadır. Bu da projenin kent yaşamı dışında doğayla iç içe olma isteğini göstermektedir. Ancak, güzellik merkezi, fitness merkezi gibi fonksiyonların ticari ve kültürel alanlardan daha uzakta olması önerilebilir. Bu iki işlevsel grubun birbirinden ayrıştırılması, kullanıcı deneyimini olumlu yönde etkileyecektir.

Şekil 44. Vaziyet planı

Yeşil alanların ve peyzaj düzenlemelerinin proje içerisinde iyi bir şekilde yerleştirildiği görülmektedir. Özellikle yeşil alanlar, ağaçlandırmalar ve rekreasyon alanı gibi unsurlar, projenin doğayla iç içe olmasını sağlamaktadır (Şekil 45, 46). At binme alanları ve çiftlik gibi kırsal unsurlar, peyzajın organik bir parçası olarak entegre edilmiştir. Bu peyzaj unsurlarının, kullanıcılar için hem görsel hem de işlevsel açıdan olumlu bir deneyim yaratacağını söylemek mümkündür. Vaziyet planında yapılar, mevcut arazi yapısına uygun bir şekilde yerleştirilmiştir. Arazi eğimi ve doğal peyzaj elemanları göz önünde bulundurularak binaların pozisyonlandırılması, doğal çevreyle olan bağın güçlendirilmesini sağlamaktadır. Bununla birlikte, rekreasyon alanının ve çiftlik evinin kırsal yaşamı kentle buluşturması, doğal ve kentsel yaşamın bir arada sunulmasına yönelik olumlu bir adım olarak değerlendirilebilir.

Şekil 45. Vaziyet planı ve fonksiyon kararları

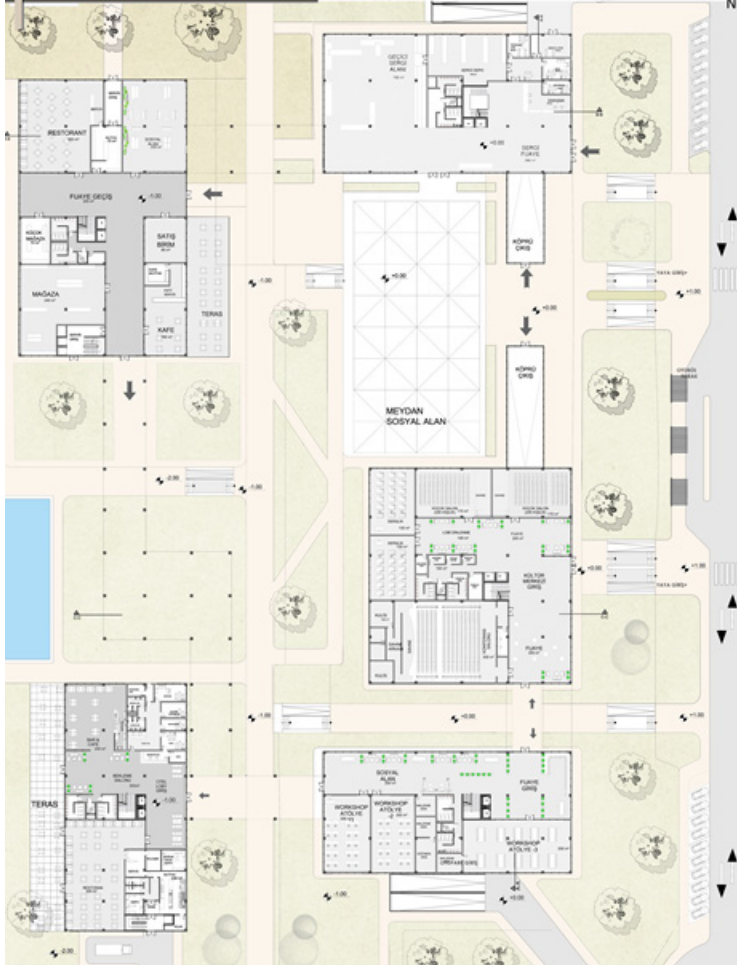

Şekil 46. Yerleşim ve fonksiyon kararları

Plan genelinde yapıların simetrik bir düzende ve net bir hiyerarşi içinde yerleştirildiği görülmektedir (Şekil 47). Merkezde geniş bir meydan bulunmakta ve etrafında farklı işlevlere sahip yapılar konumlandırılmıştır. Bu meydan, sosyal yaşam alanı olarak planlanmış ve kent yaşamının merkezi bir unsuru hâline getirilmiştir. Bu düzen, kullanıcıların farklı noktalara kolay erişimini sağlayan bir planlama sunmaktadır.

Yapıların fonksiyonel dağılımı, plan genelinde iyi bir şekilde organize edilmiştir. Yapılar arasında net bir işlevsel ayırım yapılmış ve her bir yapı kendi işlevine uygun bir şekilde konumlandırılmıştır (Şekil 47). Ancak, meydan çevresinde yer alan yapıların işlevsel yoğunluğu daha fazla olabilir ve bu da meydanadaki kullanıcı deneyimini etkileyebilir. Ayrıca meydanın büyüklüğü, çevresindeki yapıların gölgesinde kalma riski taşıyabilir.

Plan genelinde, yapılar arasında geniş yollar ve geçiş alanları dikkat çekmektedir. Yayalar için geniş yollar ayrılmış ve farklı binalar arasında dolaşımı sağlayacak uygun erişim noktaları oluşturulmuştur. Araç trafiği ise yapıların dışında tutulmuş, bu da yaya sirkülasyonunu destekleyen bir planlama yaklaşımıdır. Ancak, planın bazı bölgelerinde yolların yeterince geniş olmadığı ve yaya trafiğinin yoğun olduğu saatlerde tıkanma riski olduğu gözlenebilir.

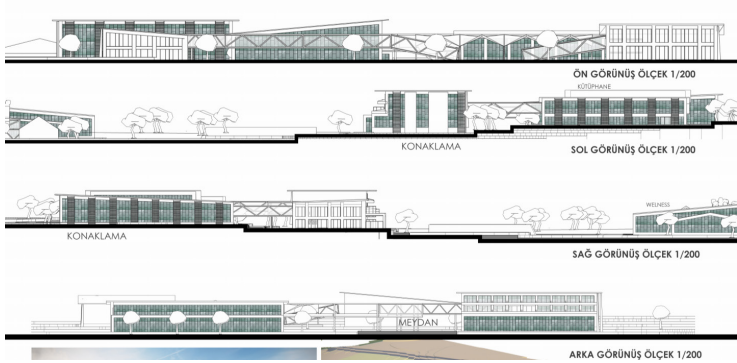
Şekil 47. Zemin kat planları

Planın estetik düzenlemesi ve peyzaj detayları da göz önüne alındığında, yapıların çevresindeki açık alanlar ve yeşil alanlar projeye katkı sağlayacak şekilde yerleştirilmiştir. Ağaçların ve peyzaj elemanlarının, yapılarla olan ilişkisinin dengeli olduğu görülmektedir. Ancak, meydan çevresinde daha fazla gölgeli ve dinlenme alanı yaratılması, kullanıcı deneyimini artırabilir. Ayrıca, meydandaki geniş açık alanın biraz daha peyzaj düzenlemesi ile daha işlevsel hâle getirilebileceği düşünülebilir.

Yapıların doğal araziyle olan ilişkisi, planın genelinde iyi düşünülmüş gibi görünmektedir. Yapıların yerleştirilmesinde arazi eğimleri dikkate alınmış ve yerleşim planında doğal çevreyle uyumlu bir yapılaşma sağlanmıştır. Ancak, bazı alanlarda yapılar arasındaki mesafeler ve yapı yoğunluğu, doğal manzaraların kesilmesine neden olabilmektedir. Bu da yapıların çevreyle olan görsel bağını zayıflatabilmektedir.

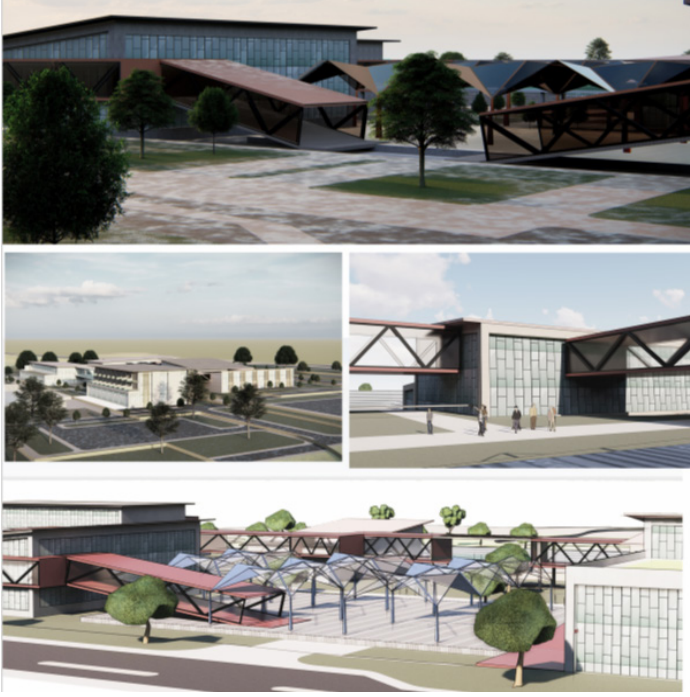
Cephelerde kullanılan malzemeler, formlar ve mekân organizasyonu dikkatle ele alınmış ve modern mimari prensipler ile doğrudan ilişkilendirilmiştir (Şekil 48, 49). Ön görünüşte yapıların genel olarak cam ve çelik konstrüksiyonlarla desteklendiği görülmektedir. Cephede büyük açıklıklar yaratılarak iç mekânların doğal ışık alması sağlanmış ve ferah bir iç-dış mekân ilişkisi oluşturulmuştur. Modern mimarinin önemli özelliklerinden biri olan geniş cam yüzeyler, cephede güçlü bir şekilde kullanılmıştır.

Ayrıca, yatay hatlar ve kesintisiz geçişler ön cephedeki mimari dilin temelini oluşturmuştur. Bu, kullanıcıların yapı ile kurduğu görsel ilişkiyi güçlendirmiş ve yapının çevresiyle bütünleşmesini sağlamıştır. Arka cephe, wellness alanı ve konaklama birimlerinin ilişkilendirildiği bir görünüme sahiptir. Burada yapıların daha yatay ve uzunlamasına formlar ile düzenlendiği görülmektedir. Wellness yapıları ve konaklama alanları arasında net bir ayırım bulunmakla birlikte, her iki yapı da modern ve sade bir cephe diline sahiptir. Wellness yapılarında kullanılan büyük cam yüzeyler, yapıların çevresel ilişkisinin güçlü olduğunu ve iç mekânın doğal ışıkla buluşmasını sağladığını göstermektedir.

Şekil 48. Görünüşler

Proje genel olarak, araziyle uyum açısından başarılı bir yaklaşıma sahiptir. Yapıların doğal topoğrafya ile uyum içinde yerleştirilmiş olması hem görsel hem de işlevsel anlamda önemli bir artıdır. Arazi eğimleri ve doğal peyzaj unsurları, yapılar arasında yaratılan sosyal alanlara entegre edilerek kentsel dokuyla bütünleştirilmiştir. Bu sayede, binaların çevresi sadece birer fonksiyon alanı olmanın ötesine geçerek, sosyal yaşamın merkezi hâline getirilmiştir. Araziye uyum konusundaki en önemli noktalardan biri de binaların konumlandırılmasında çevresel etkenlerin göz önünde bulundurulmuş olmasıdır. Rüzgâr yönü, güneş ışığı ve doğal su kaynakları gibi faktörler dikkate alınarak yapılar yerleştirilmiş, böylece doğal kaynakların etkin kullanımı sağlanmıştır. Bu yaklaşım, yapının ekolojik ayak izini azaltırken, aynı zamanda kullanıcı deneyimini de olumlu yönde etkilemektedir.

Şekil 49. Projenin görselleri

Proje önerisi, modern mimarinin doğal çevreyle uyum içinde kurgulandığı, işlevsel açıdan zengin ve çok yönlü bir proje önerisi olarak öne çıkmaktadır. Araziye uyumu, fonksiyonel çeşitliliği ve doğal malzeme kullanımı ile dikkat çeken bu proje, Kastamonu kent yaşamına önemli katkılar sunmaktadır. Ancak, yapı yoğunluğu ve cephe tasarımlarındaki monotonluk gibi bazı unsurlar, projenin geliştirilmesi gereken yönleri olarak değerlendirilmelidir. Bu eleştiriler ışığında yapılacak iyileştirmeler, projenin genel kalitesini ve kullanıcı deneyimini daha da yukarılara taşıyacaktır.

MİNİMALİST YAKLAŞIM...

Tasarım: Duygu SARIDİKEN

Tasarım bütününde minimalist bir tavırla hareket edildiği görülmektedir. Minimalizm, Hasol'un Ansiklopedik Mimarlık Sözlüğünde "... karmaşıklığı, süsü, hatta rengi dışlayan sadelik akımı "şeklinde tanımlanmaktadır (Hasol, 2010). Hegel ise kavramı "Sade ama basit olmayan, yalın ama yavan olmayan bir güzellik anlayışıdır." cümlesiyle açıklamıştır (Ünal, 2021). 1920'lerde ortaya çıkan, 1960'larda kavram olarak nitelendirilen ve 1980'lerde güncellik kazanan Minimalizm günümüzde de revaçtadır (Akbulak, 2019). Modernizm öncesinde ise bu kavramın yerine "minimalist yaklaşımlar" yer almaktadır (Ertürk, 2011). Bu yaklaşımlar, farklı disiplinlerle birlikte farklı kültür ve inançlarda da kendini göstermiştir. Tüm bunlarda ortak noktalardan biri de insan ve doğayla olan ortak yaşamda dengeyi sağlayabilmektir (Tavşan vd., 2021). Minimalizm felsefesinde, bireylerin kendilerine ve doğaya daha mütevazı bir yaklaşım sergilemesi hedeflerdendir. Doğal kaynaklara saygı duymak, gereksiz tüketimden kaçınmak, atık maddeleri en aza indirgeyerek geri dönüşüm için harcanacak enerjiden tasarruf etmek gibi sürdürülebilirlik konularına katkı sağlayan boyutları da vardır (Ünal, 2021). Bir yaşam biçimi olan minimalizmin, yaşam alanlarını tasarlaması nedeniyle mimarlık disiplinine önemli yansımaları olmuştur. Tasarımcıların en az malzeme ile en yalın, en ekonomik ve en fonksiyonel sonuca gitme fikri bu konunun 20. yüzyılda güncellik kazanmasını sağlamıştır (Tavşan vd., 2021). Rohe'nin "Az çoktur." sözü de konuyu özetlemektedir. Mimaride minimalizmin çıkış noktası soyutlamadır. Temel biçimlerin tercih edilmesi, bir oranın formüle edilmesi, yalınlaştırma gayesi ve matematiksel bir düzene oturtulması soyutlamayla ilişkiyi göstermektedir (Ünal, 2021). Aynı zamanda minimum sayıda renk, biçim, değer, çizgi, doku ve malzemeye indirgeme akımının özelliklerindendir (Islakoğlu, 2005). Minimalizmdeki amaçlardan biri de anlamda karmaşadan uzak şekilde yansıtılmak istenenin olduğu gibi

gösterilerek ürünü deneyimleyenlerin bunu anlayabilmelerini sağlayacak bir dil kullanmaktır.

Yukarıda bahsedilen minimalist yaklaşımları içeren bu proje, atölyedeki diğer önerilerinden bu özelliği ile ayrılmaktadır. Başlangıçta, tasarımı istenen kent yaşam merkezi için mekânsal gereksinimlerden dolayı kapsamlı bir ihtiyaç programının verildiği ve program içeriğinde çok sayıda birimin yer aldığı görülmektedir. Proje alanının da geniş olduğu düşünüldüğünde mevcut veriler tasarımcıların büyük çoğunluğunu araziye yayılan ve/veya parçalı kütlelerden oluşan bir kurguya yönlendirmiştir. Ancak diğerlerinden farklı olarak bu projede yoğun program tek bir binada çözülmüştür. Çok sayıda birimi ve büyük hacimli mekânları kapsamasına karşın devasa bir kütle yerine insan ölçeğinde ve minimal kütlenin ortaya çıkmış olması tasarımın başarılı yönlerindedir. Ayrıca arazideki yapılaşma alanı en aza indirgenerek doğal çevre de büyük oranda korunabilmiştir. Binanın eğime uygun olarak kademeli şekilde yerleştirilmesi, mevcut arazinin formuna ve doğal yapısına uyumlu olunmasını sağlamıştır (Şekil 50). Tasarımdaki bu kararlar ekolojik bağlamda çevreye saygı duyan ve mütevazî yaklaşan stratejilerin geliştirildiğini göstermektedir. Lineer şekilde uzatılan binada sade formlar kullanılmıştır. Dikdörtgen prizmalar üst üste veya kademeli şekilde yan yana yerleştirilerek bütüncül bir kompozisyon elde edilmiştir. İşleve göre de gelişen bu biçimlenme ile mekânlarda doğal havalandırma ve güneş ışığından maksimum derecede faydalanılması ve bu sayede enerji verimliliğinin artırılması sağlanacaktır.

Şekil 50. Binadaki kademelenme ve kot kullanımı

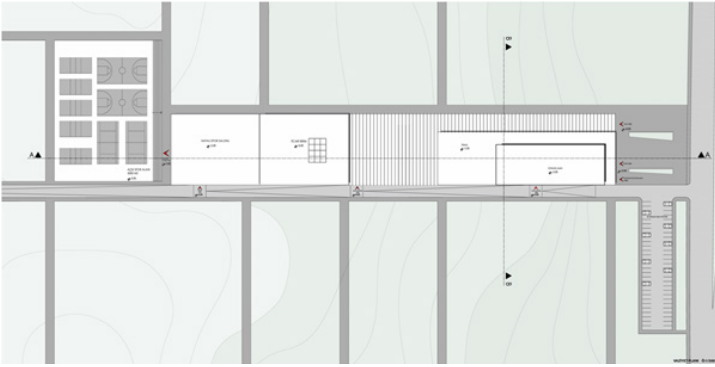
Kütleli hareketlenmeler binayı monoton ve hantal olmaktan kurtarmıştır. Yatay ve düşey düzlemlerdeki bu hareketlerde dolu-boş dengesinin oranlı bir şekilde kurulduğu görülmektedir (Şekil 51). Yüzeylerde ise kütle biçimlenişinin yalın geometrisi ile yarışmayan ve buna uyum sağlayan bir tasarım anlayışı tercih edilmiştir. Cephelerde ritmik düzende oluşturulan şeffaf yüzeyler mekânların fiziksel çevre denetimi ve manzaraya yönelme ihtiyaçlarını karşılayacak oranda tutulmuştur.

Şekil 51. Binada birimlerin konumları

Yerleşim planında (Şekil 52) bina doğu-batı aksı doğrultusunda eğime dik yönde konumlandırılmıştır. Birimlerin bağımsız kullanımları da düşünülerek binaya 3 farklı yaya girişi (idari, otel/restoran ve ana giriş) önerilmiştir. Tesise tek erişimin sağlandığı Kastamonu-Çankırı ana kara yolu tarafında bir karşılama meydanı oluşturulmuş ve girişler bu açık alandan verilmiştir. Meydanın yakınında ise 60 araçlık açık otopark düzenlenmiştir. Binanın güney cephesi hattına servis ve kapalı otopark girişleri alınarak araç sirkülasyonu tek tarafa yoğunlaştırılmıştır. Bu çözüm tesis alanı içinde yayaların rahat ve güvenli hareket edebilmelerini sağlayacaktır. Otel kısmı yüksek tutularak kota oturan kütleli ana yoldan algılanabilmesi istenmiştir. Binanın sonlandığı batı kısmında kapalı spor salonu ile işlevsel ilişki kuran açık spor sahaları yerleştirilmiştir. Oyun sahalarını seyir için yapılan tribünler arazi eğiminden yararlanılarak kota oturtulmuştur. Proje arazisi ve çevresinde ekim alanları bulunmaktadır. Çevrenin bu mevcut kimliğinin devam ettirilmesi fikri tasarımda yönlendirici

olmuştur. Bina taban alanı minimumda tutularak yeşil dokuya geniş yer ayrılabilmiştir. Buralarda tarım ve rekreasyon amaçlı kullanımlar önerilmiştir. Sıkışık yapılaşma nedeniyle giderek doğadan kopan kentliler bu tarım alanlarında toprakla buluşup üretim faaliyetlerini deneyimleyebileceklerdir. Projede doğanın korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasına yönelik geliştirilen bu öneriler olumlu bulunmuştur. Açık ve yarı açık mekânların biçimlenişinde yapı çizgilerinin de referans alınması tasarım genelinde bütüncüllüğü sağlamıştır.

Şekil 52. Tesisin vaziyet planı

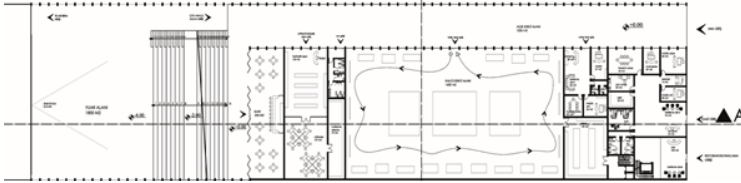
Şekil 53. Binanın kesiti

Tüm birimlerin tek bir binada toplandığı tasarımda, mekânlar yalın şemalar kullanılarak organize edilmiştir. Arazi eğiminden yararlanılarak bina kademeli şekilde 0.00, -4.00, -8.00 kotlarına oturtulmuş ve mekânlar arası akışkanlık sağlanmıştır (Şekil 53). Birimler, binanın kuzey tarafında 0.00 kotundan başlatılan yarı açık yaya omurgasına lineer olarak takılmıştır. Ana girişin yapıldığı omurga sirkülasyonla birlikte geçici sergi işlevine de sahiptir (Şekil 54). Bu sayede yalın koridor olmaktan çıkıp yaşayan, vakit geçirilen mekâna dönüşmüştür.

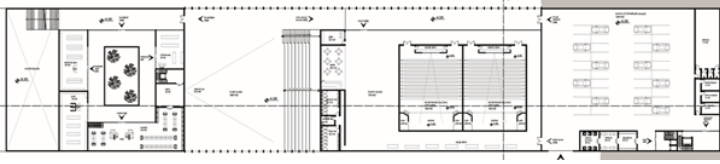
Şekil 54. Yaya omurgası ve binadan görünüm

Yöresel ürünlerin üretilip satıldığı ve geçici/kalıcı olarak sergilendiği mekânlar 0.00 kotuna alınarak hemen giriş alanında Kastamonu geleneksel el sanatlarının tanıtılması amaçlanmıştır (Şekil 55). Yine bu kısımda, dışarıdan bağımsız girişi olacak şekilde tesisin yönetim birimi de çözülmüştür. Ancak idarenin bina içine doğrudan bağlantısının düşünülmemesi kullanım zorluğu yaratacaktır.

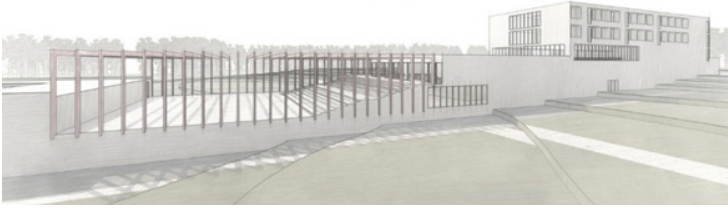

Şekil 55. 0.00 kotu planı

Bir alt kademeye (-4.00 kotu), birbirlerini işlevsel olarak besleyecek fuar alanı, konferans salonları ve dükkanlar yerleştirilmiştir (Şekil 56). Yaya omurgası genişletilerek fuar etkinlikleri için korunaklı ve tanımlı bir boşluk elde edilmiştir. Bu alana, kota oturan amfiteatr tasarlanarak mekânsal zenginlik kazandırılmıştır (Şekil 57).

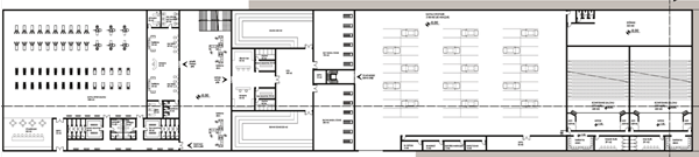

Şekil 56. -4.00 kotu planı

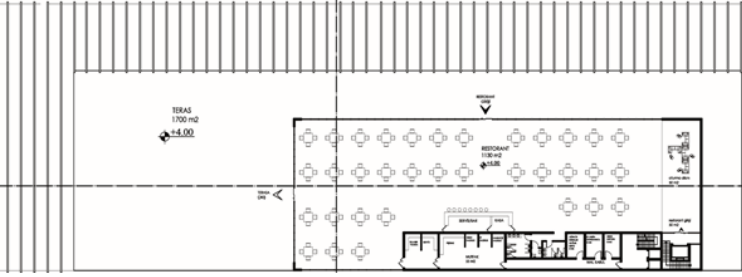
Şekil 57. Yarı açık fuar alanının görünümü

Bina içindeki ana ulaşım aksının sonlandığı en alt kademede (-8.00 kotu) ise wellness centre ve kapalı spor birimleri konumlandırılmıştır. Bunlara ilişkin mekân kapasitelerinin ve çeşitliliğinin fazla tutulması tesisin kullanımını arttıracaktır (Şekil 58).

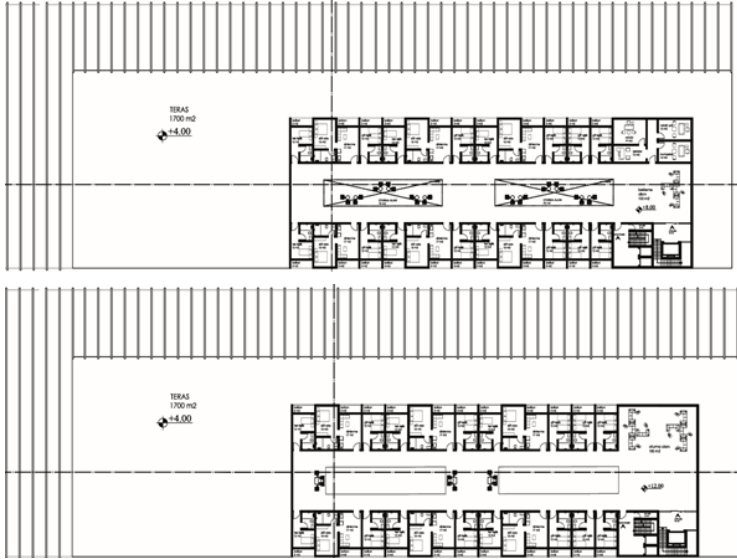

Şekil 58. -8.00 kotu planı

Otel ve restoran birimlerine, tesisten bağımsız kullanımları da öngörülerek 0.00 kotundan ayrı bir giriş verilmiştir. Tek çekirdekten beslenmeleri sayesinde bu iki birim birbirine de hizmet edebilmektedir (Şekil 59, 60). İki kata yerleştirilen konaklama odalarının doğa manzarasına baktırılması ve çeşitli tiplerde yapılarak farklı kullanıcılara hitap etmesi otelin tercih edilirliliğini arttıracaktır (Şekil 60). Binadaki kütleli hareketlenme sayesinde restoran için teras alanı ortaya çıkmıştır. Ancak tasarımda, bu kısmın nasıl değerlendirileceğine ilişkin herhangi bir öneri görülmektedir.

Şekil 59. Restoran planı (+4.00 kotu)

Şekil 60. Otelin kat planları ((+8.00 ve +12.00 kotu)

Ziyaretçilerin kapalı mekân ihtiyaçlarını tek binada karşılayabilmeleri, zorlu iklim koşullarından etkilenilmemesi ve erişimlerin kolaylaştırılması konularında önemli avantajlar yaratacaktır. Tasarımda mekân örgütlenmeleri ve ilişkilendirilmeleri genel olarak başarılıdır. Ancak otelin wellness centre ve kapalı spor salonuna uzak konumlandırılması işlevsel bağlamda tasarımın eleştiriye açık yönlerindedir. Minimalist bir tavırla az malzemenin kullanıldığı binada yer yer ahşap da tercih edilmiştir. Doğal ve yerel malzemenin seçilmiş olması ekolojik bir yaklaşımdır.

KAYNAKLAR

- Akbulak, D.Z. (2019). Günümüz Tüketim Toplumunda Minimalizm ve Mikro Evler. Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Arslan, E. (2018). Kastamonu'da Bir Yerleşim Yeri Olarak Kasaba. *International Journal of Social Science and Education Research*, 4(2), 291-303.
- Bayraktaroğlu, Ö. E. (2014). Mimarlıkta Ekosistem Düşüncesiyle Tasarlamak. Yayımlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Buldaç, M. (2022). Brütalist Mimari Örneği The Barbican Centre Pilotilerinin Yapı Kamusal Alanları Üzerindeki Etkisi. *Pearson Journal*, 7(22), 11-28.
- Ekinci, M. K. (2019). Kastamonu'da Yer Alan Geleneksel Konut Mimarisinde Kullanılan Ahşap Yapı Elemanlarının Değerlendirilmesi. *International Journal of Engineering and Geosciences*, 4(2), 30-40.
- Erdönmez, E., Çelik, F. (2016). Kentsel Mekânda Kamusal Alan İlişkileri. *Türkiye Bilimler Akademisi Kültür Envanteri Dergisi*, 14, 145-163.
- Ertürk, M. (2011). Minimalizmin Doğuşu ve Mimaride Biçim Açısından Minimalizm Değerlendirmesi. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Eyüpgiller, K. K. (1995). Kastamonu Kent Tarihi (Fiziksel Gelişimi, Anıtsal Yapıları ve Konutları).
- Eyüpgiller, K. (1999). Kastamonu Kent Tarihi. Eren Yayıncılık, İstanbul.
- Gökgür, P. (2008). Kentsel Mekânda Kamusal Alanın Yeri. 1. Basım, Bağlam Yayıncılık, İstanbul.
- Gündüz, H. (2017). Kastamonu Tarihi Evlerinin Korunması ve Yeniden Kullanımı: Şehir Belleği ve Kimliğinin Oluşturulmasına Yönelik Bir Yaklaşım. *Kastamonu Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Dergisi*, 3(1), 33-46.
- Gür, F., Mutlu, M. (2023). Kastamonu Çeşmelerinin Tipolojik Açısından İncelenmesi. *Baçını Sanat Dergisi*, 1(1), 127-160.
- Hasol, D. (2010). *Ansiklopedik Mimarlık Sözlüğü*. 11. Baskı, Yapı-Endüstri Merkezi Yayınları, İstanbul.
- Islakoğlu, P.M. (2005). Mimarlıkta Minimalizm. *Ege Mimarlık Dergisi*, 3(55), 14-19.
- İşınkaralar, Ö. (2023). Lineer Kentlerde Plan Kararları ile Değişen Kent Makroformu ve Parmak İzleri: Kastamonu Örneği. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (Asead)*, 10(3), 414-433.
- İrfanoğlu, H.İ. (2022). Biyofilik Tasarım Kriterlerinin İç Mekân Üzerinden Değerlendirilmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Ticaret Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Karayılmazlar, A.S., Çelikyay H.S. (2018). Kentlerde Kamusal Alanların Tasarımı ve Önemi. *Bartın Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, 9(17), 83-90.
- Kastamonu Valiliği İl Özel İdaresi (2022). Kastamonu İl Özel İdaresi Faaliyet Raporu. <https://www.kastamonu.gov.tr/II-Ozel-Idare-Faaliyet-Raporu> Adresinden Erişildi.
- Kayış, A. (2016). Kastamonu İl Nüfusunun Yapısı ve Eğilimleri Üzerine Bir Değerlendirme. *International Journal of Social Science Research*, 4(2), 61-73.

- Oral, B., Özden, C. (2020). Geleneksel Kastamonu Konut Mimarisinin Cumhuriyet Dönemi Sivil Mimarisine Yansımaları. *Ibad Sosyal Bilimler Dergisi*, (7), 306-328.
- Şenozan, M. I. (2018). İnsan - Mekân - Doğa Etkileşiminin Sürdürülebilir Bir Öğretisi Olarak Biyofilik Tasarım. Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Tavşan, C., Koç Altuntaş, S., Tavşan, F. (2021). İnsan- Mekân Etkileşiminde Minimalist Yaklaşımlar ve İzleri. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 122, 404-420.
- Uçar, M. B. (2023). Kentsel Sürdürülebilirlik Bağlamında Kastamonu İli, Merkez İlçesi Mimari Mirasının Korunması ve Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Ünal, N. (2021) Minimalizm Felsefesi ve Mekâna Yansımaları. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 87, 1593-1598.
- Wooleey, H. (2003). *Urban Open Spaces*. UK: London, Spon Press.

